

Крила України

На варті неба України!

Друкований орган Міністерства оборони України www.krula.com.ua

№ 48 (711)

25 – 29 листопада 2013 року

НОВИНИ / КОМЕНТАРІ / ДОЗВІЛЛЯ / СПОРТ

Шановні співвітчизники!

Сьогодні я хотів би підкреслити - альтернативи побудові суспільства європейських стандартів в Україні немає. І моя політика на цьому шляху завжди була й залишається послідовною.

Реформи, які ми здійснюємо, - це підтвердження того, що ми йдемо європейським шляхом.

Ми будемо державу, в якій права людини, рівність усіх перед законом, право вибору, соціальний захист є найвищими цінностями для всіх, без різниці, в якому ти регіоні проживаєш чи на який майдан виходиш.

Як Президент хотів би запевнити громадян України - я буду розбудовувати і зміцнювати ці незаперечні фундаменти нашого життя.

У нас ніхто не вкраде мрію про Україну рівних можливостей, про європейську Україну. Так само як ніхто не зіштовхне нас з праведної дороги, що веде до цієї мрії.

Ми багато пройшли, і ще немало нам пройти належить. Найскладніше на цьому шляху були, є і завжди будуть економічні проблеми.

Але я був би нечесним і несправедливим, якби не подбав про найбільш знедолених і незахищених, на яких може лягти основний тягар перехідного періоду.

Я був би, м'яко кажучи, неправий, якби не зробив усього, що треба зробити, щоб люди не втрачали робочі місця, щоб вони отримували заробітні плати і пенсії, стипендії.

Я хочу, щоб у нашій великій українській родині був мир і спокій. Як батько не може залишити сім'ю без хліба, так і я не маю права залишити людей напризволяще з тими проблемами, які можуть виникнути, якщо під тиском, який ми відчуваємо, зупиниться виробництво, і мільйони громадян будуть виникнути на вулиці.

Тому мені доводиться вдаватися до непростих рішень. Тому я інколи ризикую бути незрозумілим. І тому я прошу сьогодні наш народ уважно вислухати мене особисто.

Я ніколи не зроблю жодного кроку на шкоду Україні і народові. Воля громадян України була, є і буде вирішальною для кожного мого рішення.

Я хочу, щоб люди знали це.

Я дякую всім за високу громадянську свідомість. Сподіваюся на розуміння і підтримку.

Я вірю - ми подолаємо всі труднощі на шляху розбудови нашої держави, бо нема таких перепон, які не подолав би мудрий і згуртований народ.

Ми ніколи і нікому не повинні дозволити заважати нам. Молитви і мрії мільйонів покладаються на Господне рішення.

Гаряча лінія
"Крила України"
(0432) 596-048

Дубайський інтерес...

2 стор.

Чверть століття батьківським шляхом

5 стор.

Військовослужбовці Хмельниччини ліквідували наслідки стихії

2 стор.

Розпочалась відправка "меланжу" з Одещини

На Одещині, в рамках реалізації спільного проекту Україна-ОБСЄ, розпочалось завантаження чергової партії компоненту ракетного пального "меланж" зі складу ракетного пального Сухопутних військ у залізничні цистерни для відправки з метою подальшої утилізації на одному з підприємств оборонно-промислового комплексу РФ.

Як повідомив командир військової частини підполковник Олександр Ятлук, упродовж цього тижня планується завантажити до 15 спеціальних залізничних цистерн близько 800 тонн "меланжу". За процесом завантаження спостерігати-муть представники ОБСЄ та Департаменту утилізації компонентів ракетного палива та ракет і боєприпасів Міноборони України. Також про проведення потенційно небезпечних робіт завчасно були попереджені місцеві органи влади, правоохоронні органи та підрозділи Держслужби з надзвичайних ситуацій.

– Враховуючи високу токсичність та отруйність окислювача ракетного пали-

ва, військові фахівці перевірили герметичність резервуарів та трубопроводів, справність насосного обладнання, розгорнули чотири пожежних пости та підготували спеціальну обливально-нейтралізаційну машину з водним розчином аміаку. Найскладніші ділянки роботи – перекачування "меланжу" з резервуарів до цистерн. В середньому, на одну цистерну під'єднання трубопроводу, завантаження, від'єднання, перевірку герметичності ми витрачаємо близько півтори години, – зазначив підполковник Олександр Ятлук.

Повністю очистити Одещину від "меланжу" планується до кінця цієї зими.

УКРАЇНА-ХОРВАТІЯ

Зроблено багато кроків уперед

28 листопада у Києві в ході візиту в Україну офіційної делегації хорватського оборонного відомства відбулися переговори Міністра оборони України Павла Лебедева з Міністром оборони Республіки Хорватія Анте Котромановичем у форматі “віч-на-віч” та переговори в складі делегацій.

Метою візиту є продовження діалогу на рівні глав оборонних відомств України та Республіки Хорватія, ознайомлення з можливостями оборонно-промислового комплексу України, визначення практичних заходів з метою подальшого розвитку двостороннього співробітництва в оборонній, зокрема військово-технічній, сфері.

– Ми зустрілися місяць тому, і за цей час зроблено багато кроків вперед в плані військово-технічного співробітництва, – зазначив під час переговорів в складі делегації Міністр оборони України Павло Лебедев та висловив сподівання на подальшу плідну та ефективну співпрацю в інтересах обох країн.

У ході візиту заплановано зустрічі делегації Міністерства оборони Республіки Хорватія з Прем'єр-міністром України, Головою Верховної Ради України. Також представники хорватського оборонного відомства відвідають низку установ та підприємств оборонно-промислового комплексу України.

УКРАЇНА-ДАНІЯ

Військовослужбовці ЗС України та Королівства Данія обговорюють підготовку спільної військово-транспортної операції “Північний сокіл-2014”.

“Північний сокіл-2014”. Підготовка розпочалася

Бригаду транспортної авіації Повітряних Сил, що дислокується у Мелітополі (Запорізька область), з робочим візитом відвідала делегація представників Збройних сил Королівства Данія, яку очолював підполковник Ове Уруп-Мадсен.

Відповідно до плану роботи, датські офіцери спільно з офіцерами Командування Повітряних Сил ЗС України та військової частини обговорили питання підготовки чергової спільної військово-транспортної операції “Північний сокіл-2014”.

Окрім того, в ході цієї зустрічі

сторони домовилися про обсяги робіт щодо обладнання Операційного центру, закупівлі та передачі господарського та технічного обладнання, підписання договору дарування між Міністерством оборони Королівства Данія та військовою частиною.

За словами керівника української делегації полковника Сергія Артеменка, зазначений центр виконуватиме функції управління при підготовці та проведенні спільних з країнами-членами НАТО заходів міжнародного військово-транспортного співробітництва з військово-транспортних перевезень.

АВІАСАЛОН

Дубайський інтерес...

Українська делегація взяла участь у Міжнародному авіаційному салоні “Dubai Airshow-2013” у м.Дубаї (ОАЕ) – найбільшій авіаційній виставці на Близькому Сході і в африканському регіоні.

Цьогоріч в салоні, що відбувався з 17 по 21 листопада, взяли участь понад 1000 провідних світових авіакосмічних компаній з 50 країн світу. Україну представляли Державний концерн “Укроборонпром”.

Національну експозицію України формували підприємства, що входять до складу ДК “Укроборонпром”. Це ДК “Укрспецекспорт”, ДП ДГЗІФ “Укрінмаш”, ДП ДГЗП “Спецтехноекспорт”, ДП “Укроборонсервіс”, ДП “Луганський авіаційний ремонтний завод”, ДП Миколаївський авіаремонтний завод “НАРП”, КДНВП “Кварсит”, ДП НВК “Прогрес”, ДП “Харківський машинобудівний завод “ФЕД”, ДП “Красилівський агрегатний завод”, ДП “АВІАКОН”, ДП “ЛОРТА”. Загалом, на статичному виставковому майданчику

було представлено близько 150 повітряних суден військового і цивільного призначення. Серед них – український регіональний реактивний літак Ан-158.

Варто підкреслити, що регіональним реактивним літаком сімейства Ан-148/Ан-158 приділялася особлива увага. Адже з широкими можливостями Ан-158 відвідувачі виставки змогли ознайомитися як у програмі демонстраційних польотів, так і на статичній стоянці. Замовників з країн Близького Сходу та Африки приваблює багатифункціональність літаків сімейства, їх здатність експлуатуватися в різних кліматичних умовах і невибагливість до аеродромів базування. Як зазначив президент - Генеральний конструктор ДП “Антонов” Дмитро Ківа, вітчизняні програ-

ми викликали жвавий інтерес і авіаційних фахівців, і експлуатантів авіаційної техніки.

В рамках виставки також відбулася низка переговорів щодо співпраці між ДП “Антонов” та країнами регіону в секторі транс-

портних літаків, у тому числі за програмами на основі оперативного-тактичного військово-транспортного літака короткого зльоту та посадки Ан-70 і перспективного транспортного літака Ан-178. Наміри розвивати співпра-

цю з Україною в авіаційній галузі, ґрунтуючись на програмах “Антонов”, висловили особисто Шейх Емірату Дубаї Аль Мактум і принц Саудівської Аравії Аль Турхі, які відвідали експозицію “Антонов” в ході виставки.

В роботі авіасалону також взяли участь представники Командування Повітряних Сил ЗС України на чолі з командувачем виду генерал-лейтенантом Юрієм Байдаком. В рамках візиту відбулась низка зустрічей з представниками Військово-повітряних сил іноземних держав, під час яких обговорювались питання поглиблення співпраці та розвитку співробітництва на партнерській основі.

“Dubai Airshow” проводиться раз на два роки з 1986 року компанією “Fairs and Exhibitions Ltd” за підтримки уряду та Збройних сил ОАЕ. Основним його спрямуванням є авіаційно-космічні технології, літаки, вертольоти, ракетні установи, авіаційне обладнання, двигуни, електронні та навігаційні системи, повітряна оборона та військова техніка.

ОГОЛОШЕННЯ

Командування Повітряних Сил Збройних Сил України оголошує конкурс на посаду начальника Миколаївського військового ліцею, ШПК- “полковник”, ВОС- 021002, посадовий оклад 1390-1440 грн

У конкурсі мають право брати участь особи офіцерського складу, які є громадянами України, вільно володіють українською мовою, мають вищу педагогічну освіту, мають вислугу військової служби на посадах офіцерів не менше як 10 років і педагогічної роботи не менше як 3 роки.

Перелік документів для участі у конкурсі: рапорт по команді, автобіографія, копії документів про освіту та кваліфікацію, службова характеристика, службова картка, медична книжка та довідка про проходження військової служби. Копії документів про науковий ступінь, вчене звання, список наукових праць, винаходів (надсилається за наявності).

Документи (матеріали) кандидатів надсилати на адресу: 21007, м. Вінниця, вул. Червоноармійська 105, військова частина А0215, командир (з поміткою – “на конкурс”). Термін подання документів: до 21.12.2013. Телефон для довідок: (0432) 59-61-09, Долина-241.

Військовослужбовці Хмельниччини ліквідовували наслідки стихії

АРМІЯ З НАРОДОМ

Внаслідок погіршення погодних умов на території Хмельницької області виникли снігові перемети на автошляхах до 25 сантиметрів. Це значною мірою ускладнило рух автотранспорту та створило затори, в яких знаходилися близько 30 великогабаритних автомобілів.

Органи місцевої влади у Хмельницькій області звернулися до Командування Збройних Сил України щодо надання допомоги у ліквідації наслідків складних погодних умов на автошляху Кам'янець-Подільський – Хмельницький, в районі населеного пункту Гуменці.

Армійською технікою здійснено буксирування трьох великогабаритних автомобілів на перевал автомобільної дороги Хмельницький – Чернівці на ділянці Дунаївці – Кам'янець-Подільський та ліквідовано затор близько 1 км. 25 листопада станом на 19.35 рух автомобільного транспорту відновлено в обох напрямках.

О 22.30 цього ж дня особовий склад та техніка ЗС України повернулися у пункти постійної дислокації та знаходяться у годинній готовності до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій природного характеру.

Загалом, до ліквідації складної ситуації було залучено 28 військовослужбовців та сім одиниць техніки Хмельницького та Кам'янець-Подільського гарнізонів, а також десять осіб та пожежний автомобіль Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Президент України Віктор Янукович:

“Нам треба виходити на інший рівень стосунків з нашими партнерами”

Україна вважає най-більш оптимальним варіантом урегулювання спірних питань навколо Угоди про асоціацію з Європейським Союзом переговори за участю трьох сторін – України, ЄС та Росії. Такі переговори мають відбутися до підписання Угоди.

Про це повідомив Президент України – Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України Віктор Янукович під час інтерв'ю журналістам українських телеканалів.

“Щоб ми могли врегулювати ці відносини, треба сісти у форматі трьох учасників цього процесу, розглянути всі спірні питання. Вони не можуть бути розглянуті вже після того як буде підписана угода. Вони можуть бути розглянуті тільки до цього”, – сказав він.

За його словами, однією з причин ситуації, що склалася, є падіння товарообігу, перш за все з Росією і країнами СНД.

“А це означає, що ми втрачаємо обсяги економіки, ми втрачаємо сьогодні доходи бюджету,

втрачаємо прибутки бюджету. І нам їх треба відновлювати, нам треба, щоб економіка працювала ефективно”, – підкреслив Глава держави.

Президент зазначив, що свою точку зору виклав на саміті глав держав СНД у Мінську, після чого почалася дискусія. “Я звернувся до всіх президентів, які були на

саміті в Мінську. Я сказав, що Україна як головуєча в 2014 році це питання ставитиме в першу чергу”, – сказав Віктор Янукович.

За його словами, дискусія продовжувалась і під час двох останніх зустрічей з Президентом РФ Володимиром Путіним. Віктор Янукович розповів, що на цих зустрічах також порушувалося й пи-

тання газових контрактів із Росією. Крім того, зауважив Віктор Янукович, потребує врегулювання питання взаємовідносин у форматах зони вільної торгівлі як з ЄС, так і з СНД.

“Ми не хочемо там, де страждає наша економіка, там, де страждають наші інтереси, ми, звичайно, не можемо цими інтересами нехтувати. Тим більше, що в нас немає запасу міцності ніякого. Для нас це несе загрозу”, – підкреслив Глава держави.

“Занадто все це переплетено в нас у взаєминах. І там, де перетинаються інтереси, там якраз такий потрібен формат. І я вважаю, що це абсолютно нормально”, – зазначив Президент.

На його переконання, необхідно враховувати реалії, які склалися в економіці України, з урахуванням того, що “нам треба виходити на інший рівень стосунків з нашими партнерами, наприклад із Росією”.

За словами Президента, у двосторонніх відносинах із Російською Федерацією є багато “білих плям”. “Нам треба зараз це розблокувати”, – сказав він, додавши, що є необхідність оновити договір про стратегічне партнерство з РФ.

Президент України Віктор Янукович підкреслив, що у грудні 2013 року стане відомо, чи можливе підписання Україною Угоди про асоціацію з ЄС навесні 2014 року: “Грудень покаже. Я не хочу сьогодні сказати, що ми всі сто відсотків питань, які ми хочемо вирішити з Росією, вирішимо. Але я переконаний, що за певний період часу ми вирішимо. Можливо, щось вирішимо у грудні, щось вирішимо в січні і так далі”.

За словами Глави держави, у вирішенні цих питань на поступки потрібні буде йти як Україні, так і Росії, оскільки обидві країни вже розпочали програми імпортозаміщення. “Врешті-решт, ми знайдемо ті компроміси, які потрібно, і я переконаний у тому, що це буде вигідно”, – зазначив Глава держави.

“Щоб країна була конкурентоспроможною. Як тільки ми вийдемо на той рівень, який нам буде комфортним, і коли він буде відповідати нашим інтересам, коли ми домовимось на нормальних умовах, тоді будемо вести розмову про підписання. Коли це буде? Швидко чи не дуже швидко. Час покаже. Я хочу, щоб цей час був якомога скоріше”, – наголосив Президент.

АВІАБУДУВАННЯ**Ан-158 високогірні аеродроми до снаги**

Український регіональний літак нового покоління Ан-158 в ході минулих випробувань, що відбулись в листопаді у Латинській Америці в умовах високогір'я, підтвердив можливість експлуатації з базуванням на аеродромах, розташованих на висоті 4 тис. метрів. Про це повідомили в прес-службі ДП “Антонов”.

“Це дозволить значно розширити географію експлуатації літаків сімейства Ан-148/158, зокрема й у Латинській Америці: авіаперевізники країн цього регіону, включаючи Аргентину, Перу, Болівію, Нікарагуа та Кубу, висловили намір придбати близько 50 таких машин”, –

зазначають у прес-службі.

Як уточнюють на підприємстві, випробування проходили в аеропортах м. Латакунга, Еквадор, (2800 м над рівнем моря) і в м. Ла-Пас, Болівія (4000 м над рівнем моря).

“На даний час ДП “Антонов” готує документацію для отримання відповідних доповнень до сертифіката типу на літак”, – наголошується в повідомленні.

Ан-158 призначений для перевезення 99 пасажирів на відстань 2500 км, серійне виробництво літака організоване в Києві. В рамках укладеного з

російською лізинговою компанією “Ільюшин Фінанс Ко” у 2011 році контракту, на потужностях ДП “Антонов” будується шість літаків Ан-158 для кубинської Cubana de Aviacion.

Перший літак переданий замовнику в квітні, другий – у липні, третій – у серпні. Ще три літаки планують скласти в Україні у 2014 році. Літак оснащений двигуном Д-436-148 розробки ДП “Івченко Прогрес” та виробництва ВАР “Мотор Січ” (Запоріжжя). За даними розробника, на сьогоднішній день 21 літак сімейства Ан-148/158 працює у складі авіакомпаній чотирьох країн.

СПІВПРАЦЯ**Україна та ООН підпишуть Меморандум щодо надання ресурсів до складу Операції ООН у Кот-д'Івуарі**

Розпорядженням Кабінету Міністрів України Надзвичайному і Повноважному Послу, Постійному представнику України при ООН надано повноваження підписати Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Організацією Об'єднаних Націй щодо надання ресурсів до складу Операції ООН у Кот-д'Івуарі. Відповідний документ було ухвалено на засіданні Уряду 27 листопада.

Наразі в інтересах Операції ООН у Кот-д'Івуарі виконує завдання авіаційна група зі складу 56-го окремого вертолітного загону ЗС України сил Місії ООН у Ліберії чисельністю 38 військовослужбовців та 3 бойові вертольоти Мі-24.

Підписання Меморандуму створить правові підстави для реалізації політи-

ки і процедур ООН щодо здійснення відшкодування Україні фінансових витрат за надання ресурсів до складу Операції ООН у Кот-д'Івуарі (орієнтовно 600 тис. дол. США за рік) та визначить повноваження і зобов'язання сторін щодо всебічного забезпечення національного контингенту у складі Місії.

СКОРБОТА**Вшануємо пам'ять мільйонів співвітчизників, чиє життя забрала косовиця голодних років**

Спланована конфіскація врожаю зернових та усіх інших продуктів харчування у селян представниками радянської влади впродовж 1932-33 років безпосередньо призвела до “Голодомору 1932-1933 років”, що, в свою чергу потягнуло за собою багатомільйонні людські втрати у сільській місцевості на території Української РСР.

При цьому радянська влада мала значні запаси зерна в резервах та здійснювала його експорт за кордон під час Голодомору, забороняла та блокувала вїзд голодуючих поза межі України, відмовлялася приймати допомогу для них з-за кордону. Попри те, що дії представників сталінської влади, що спричинили смерть людей голодом, кваліфікувалися за з нормами тогочасного радянського кримінального законодавства як вбивство, причини цього масового злочину ніколи в СРСР не розслідувалися. Ніхто з можновладців, причетних до злочину, не поніс покарання при тому, що навіть найвище керівництво СРСР, включаючи Сталіна, знало про

факти загибелі людей від голоду.

Впродовж десятиліть масове вбивство людей штучним голодом не лише навмисно замовчувалося радянською владою, але й взагалі заборонялося про нього будь-де згадувати.

Вже пройшло вісімдесят років з того часу, але український народ пам'ятає про цей страшний період. І 22 листопада вся Україна традиційно вшановує пам'ять мільйонів співвітчизників, життя яких забрала косовиця голодних років, та на знак глибокої скорботи кожен небайдужий українець запалив і поставив на вікні Свічку Пам'яті.

В тому числі, в усіх грома-

дах Вінниччини відбулися заходи, приурочені вшануванню пам'яті жертв цієї страшної трагедії. Геноцид проти українського народу забрав 7,5 мільйонів невинних життів. Серед них – майже один мільйон поляків.

Поминаючи жертв моторошних 1932-33 років, під символічне звучання реквієму та поетичних рядків, керівники області та міста, керівництво Командування Повітряних Сил Збройних Сил України разом із першим заступником командувача виду Сергієм Дроздовим, а також усі небайдужі до цієї чорної сторінки українсь-

кої історії вшанували хвилиною мовчання пам'ять численних жертв страшного злочину. Після цього покладали квіти та запалені лампадки й свічки до пам'ятника жертвам Голодомору.

Для українців це велика трагедія. Адже тяжко навіть уявити, скільки ненароджених громадян нашої держави ми втратили. Складно уявити й підрахувати, якого інтелектуального, творчого потенціалу нас було позбавлено. Тому ця трагедія змушує схилити голови всіх українців – і тут, в Україні, і поза її межами.

Дмитро Струтинський.

“СВІЧА ПАМ'ЯТІ”**Забуттю не підлягає**

У військових частинах Повітряного командування “Захід” пройшли заходи з нагоди Дня пам'яті жертв голодомору. Зокрема, в окремому полку зв'язку відбувся вечір-реквієм “Свіча пам'яті”.

Відкрив вечір заступник командира частини по роботі з особовим складом підполковник Василь Лилак. У виступі він навів шокуючі історичні факти про Голодомор на Україні. Йшлося про те, що Голодомор 1932-1933 років та репресії сталінського тоталітарного режиму є окремою сторінкою в історії українського народу, про яку не можна не згадувати без сліз на очах.

Завідувач бібліотеки працівник Збройних Сил України Людмила Степанович представила виставку літератури та фотовиставку проти жажливі часи. А демонстрація документального відеоматеріалу, який підготували члени Західного регіонального представництва Всеукраїнського міжконфесійного релігійного християнсько-військового братства на чолі з Юрієм Давидовим, доповнило уявлення про масштаби трагедії українського народу.

Хвилиною мовчання та запаленням свічок учасники вшанували загиблих під час голодомору.

Владислав Назаркевич.
“Крила України”.

29 листопада Друкованому органу Міністерства оборони України "Крила України" виповнилося 14 років. Вік, звичайно, з огляду на поважні ювілеї військових частин, які формувалися у першій половині ХХ століття чи в буремні роки Великої Вітчизняної війни, зовсім юний. Проте і ми встигли за ці майже півтора десятиліття пройти нелегий шлях – шлях реформування. Як відомо, тим, кому довелося жити в епоху змін, нелегко. Цей вислів є цілком справедливим і для газети "Крила України": створена вона була у 1999 році як газета Військово-Повітряних Сил України, згодом, у 2004-му, стала газетою Міністерства оборони, а ще за два роки отримала "новорічний подарунок" – була реформована... Та, як легендарний Фенікс, "крилата" газета повстала з попелу й вже через три місяці почала друкуватися, як орган Федерації авіаційного спорту України. Ентузіазм творчого колективу, який видавав і продовжує видавати газету без жодних гонорарів та нагород, сприяння президента зазначеної Федерації, народного депутата України, Героя України №1 Олександра Галуненка та довіра передплатників зробили диво – газета втрималася на плаву в добу лихоліття. Три роки вона існувала як цивільне видання, продовжуючи інформувати читачів про життєдіяльність і перспективи Повітряних Сил країни, аж поки у 2010 році знову не стала Друкованим органом Міністерства оборони України. Що й казати, шлях протягом якихось 14 років пройдемо чималий! Про цікавість та актуальність наших публікацій судити вам, дорогі наші читачі, а ось чи всі знайомі з книгами, які видає творчий колектив редакції газети "Крила України"?

Жити в епоху змін нелегко

Першою ластівкою нашого книговидання стала Книга Пам'яті про воїнів-авіаторів України, які не повернулись з останнього польоту в далекому небі Афганістану. Війна в Афганістані, можливо, і не торкнулася кожної української родини, як колись Велика Вітчизняна. Але байдужим вона не залишила нікого однозначно. У 1989-му останній радянський солдат залишив територію страху, смерті і людських страждань. Але й двадцять років потому свідки та учасники подій так і залишаються в серці "афганцями". Це не спроба що-небудь переосмислити чи подивитися на події двадцятилітньої давності з іншого погляду.

Книгу пам'яті про загиблих в Афганістані військових авіаторів уклали досвідчені військові журналісти Анатолій Гончар, який і сам є учасником афганської війни, та Віктор Гедз. Надрукована книга була у 2004 році – на п'ятому році існування редакції.

Другою стала книга "Вони були першими", яка вийшла у світ у 2004 році. У ній ми розповіли читачам про перші дні існування незалежної України, про народження на уламках Радянської армії Військово-Повітряних Сил України, про першу демонстрацію майстерності українських військових льотчиків в небі Канади й США у 1992-му і про людей, які брали в цих подіях безпосередню участь. Своїми вчинками, над якими тоді особливо не замислювалися, вважаючи їх звичними й природними, вони творили образ молодого держави в очах світу, творили історію, навіть не усвідомлюючи цього.

Нагадаю, тоді, з нагоди першої річниці Незалежності України, українська діаспора запросила до Канади наших льотчиків для презентації держави та показових виступів на бойових літаках.

Книга "Вони були першими", як і решта книг нашого творчого колективу, видана під загальною редакцією головного редактора газети "Крила України" Миколи Поплавського. Авторами матеріалів, що увійшли до неї, були військові журналісти Віктор Гедз, Сергій Сизоненко, Володимир Лазарев, Руслан Лінник та Вероніка Дернова.

У 2006 році у друку вийшла третя книга, написана й підготовлена до друку творчим колективом редакції. Вона отримала назву "У горах Сванетії" і розповідала про найперший епізод миротворчої діяльності українського війська – пошук та порятунок мирного населення у гірській Сванетії, що потрапило в молох військового конфлікту наприкінці 1993 року, рівно 20 років тому. Таких епізодів, невідомих народу України, але за якими мільйони людей в усьому світі судять про нашу ще молододержаву, в історії Збройних Сил – не один десяток. І невідомі вони українській спільноті через те, що не знайти розповідей про славні справи наших військових льотчиків у газетах і журналах, які щедро продаються на кожному перехресті. Про цю подію розповів лише загальнодержавний тижневик "Крила України".

Збірка "У горах Сванетії". Це – книга-розповідь про одну з перших миротворчих місій українських військових вертолітників, про офіцерів та прапорщиків, які брали в ній участь. Звичайно, авторам вдалося розповісти не про всі аспекти виконання того завдання, адже збереглося дуже мало фотографій та документів. Та все одно, ця книга – ще одна сторінка

української історії, яку творчий колектив газети "Крила України" спробував відкрити широкому загалу. Видання знайшло широкий відгук серед тих громадян нашої держави, кому не байдужа історія української військової авіації.

Книга, укладачем якої був Олексій Тригуб, складалася з матеріалів, написаних Ігорем Бірюковим, Олексієм Тригубом, Дмитром Горбуновим, Сергієм Клименком, Сергієм Сизоненком, Анатолієм Садовенком та Назаром Волошином.

У 2008 році у світ вийшла четверта наша книга – збірка замальовок та нарисів про воїнів-інтернаціоналістів, які воювали в Афганістані, статей та віршів на афганську тематику, а також спогадів учасників тих подій.

Укладена Віктором Гедзом та Олексієм Тригубом, книга отримала назву "Нас винты поднимут над землей афганской". До неї увійшли матеріали укладачів, а також генералів-афганців Володимира

Алексеева й Володимира Степаненка, а також полковника-афганця Сергія Добровольського. У книзі зібрано унікальні фотографії, її матеріали розповідають про долю воїнів-інтернаціоналістів – живих і тих, яких вже немає з нами. Це – льотчики та офіцери бойового управління, штурмани й інженери, техніки й механіки, прикордонники, які воювали в Афганістані у складі мотоманеврених груп особливого призначення, та бійці загону КДБ СРСР "Каскад", сапери та спецназівці, танкісти й лікарі – словом, представники різних військових спеціальностей, солдати, сержанти, прапорщики, офіцери й генерали, які чесно виконали свій військовий обов'язок там, куди, як потім казали політики, їх "ніхто не посилав"...

Наступна книга побачила світ у 2011 році. Це – написана Володимиром Алексеевим та Віктором Гедзом "FLENKER" в небі України, книга про українські сторінки біографії унікального за багатьма параметрами літака Су-27.

Восени 1985 року колеса цих, на той час незвичайних за своїми формами, ні на що не схожих бойових машин, вперше торкнулися бетонки Миргородського аеродрому. І незабаром миргородський полк став не тільки першим у ВПС СРСР, який освоїв новітній на ті часи літак, але й одним із кращих.

Згодом Су-27 освоїли льотчики Севастопольського авіаполку, а вже в ХХІ столітті цей літак вчилися пілотувати на Житомирщині. Розповіді про ці епізоди та документальні фотографії можна побачити в книзі "FLENKER" в небі України".

Один із розділів присвячено випробувачам

феодосійського Державного науково-випробувального центру. Це – книги, видані творчим колективом газети. Крім того, один із наших авторів, Віктор Гедз, у співавторстві зі співробітницею державного підприємства "АВИАКОН" Людмилою Мельник до 80-річчя підприємства написав книгу "АВИАКОН. Годы созидания", що вийшла також у 2011 році. На черзі – написаний цим самим автором путівник по луганському авіаційно-технічному музею "Небо остається с нами".

Крім уже виданих, творчий колектив готує до друку свою вже третю "афганську" книгу під назвою "Афганістан: ми воювали, рятували, жили". Увага до афганської тематики з боку журналістів редакції не випадкова. По-перше, серед журналістів газети "Крила України" є і воїни-інтернаціоналісти, які пройшли через Афганістан, і миротворці, за плечима яких – Лівія та інші африканські країни. Тож ці люди не з чуток знають предмет і вже давно пишуть про товаришів по зброї. Ну і, по-друге, у вітчизняному війську і, зокрема, в Повітряних Силах проходить службу чимало учасників війни в Афганістані, учасників бойових дій на території інших держав та воїнів-миротворців, чий безцінний досвід потрібно пропагувати у Збройних Силах, про чий нелегкий долі варто розповісти широкому загалу. До речі, одна з наступних книг наших авторів буде присвячена саме миротворцям-авіаторам.

Олексій Береговий.
"Крила України".

З НАГОДИ СВЯТА

Системі "Енергія – Буря" – чверть століття!

У рамках українсько-російського співробітництва у сфері вивчення історії ракетно-космічної техніки і популяризації космонавтики, за підтримки Російського центру науки і культури при Посольстві Російської Федерації в Україні нещодавно в Житомирі відбулися заходи, присвячені 25-річчю випробування унікальної космічної транспортної системи "Енергія – Буря".

Протягом двох днів перший космонавт України, народний депутат України 4-го скликання, Народний посол України, Герой України Леонід Каденюк та льотчик-космонавт, командир загону космонавтів Російської Федерації, Герой Росії Сергій Волков разом із представниками керівництва Національного космічного агентства України проводили зустрічі з курсантами, студентами та школярами Житомира. Також космонавти провели прес-конференцію у Житомирському музеї космонавтики ім. С. П. Корольова.

Серед інших учасниками презентації експозиційного комплексу, присвяченого проекту "Енергія-Буря", стали офіцери та курсанти Житомирського військового інституту ім. С.П.Корольова Державного університету телекомунікацій.

Перед присутніми виступили

заступник голови Житомирської облдержадміністрації Віктор Куницький, міський голова Житомира Володимир Дебой, а також начальник Житомирського військового інституту генерал-майор Юрій Даник, який підкреслив роль військового навчального закладу у підготовці кадрів для розвитку космічної галузі України.

Після закінчення прес-конференції перший космонавт України Леонід Каденюк, ветеран КБ "Південне" Володимир Карпенко, голова громадської ради Національного космічного агентства України, ветеран Київського радіозаводу Борис Василенко та директор Аерокосмічного товариства України Вадим Васильєв відвідали Житомирський військовий інститут ім. С.П.Корольова Державного університету телекомунікацій. Гості ознайомилися з навчальним закладом та його історією у Народному музеї

бойової слави. Але найцікавішою була, звичайно, жива безпосередня зустріч зі школярами, курсантами, студентами, офіцерами та викладачами в одній з лекційних аудиторій інституту.

Захоплююча розповідь із перших вуст про космічні кораблі, космічні польоти, відбір та підготовку космонавтів викликала величезну зацікавленість у присутніх. Учасники заходу уважно слухали виступ першого космонавта української держави та його змістовні відповіді на поставлені питання.

На закінчення зустрічі всі бажали мали можливість сфотографуватися з Леонідом Каденюком та начальником військового інституту генерал-майором Юрієм Даником.

Володимир Козієв.
м. Житомир.

ПРОФЕСІОНАЛ

Чверть століття батьківським шляхом

Для більшості хлопчиків змалечку саме тато є головним орієнтиром у житті

Так сталося і в родині майора Миколи Лук'янчука, ніні заступника командира окремого зенітного ракетного дивізіону з виховної роботи. Усе його дитинство і юнацькі роки минули у військових гарнізонах, куди кидала офіцерська доля його батька Василя Макаровича – також офіцера-вихователя.

Напевно, першими кроками Миколи Васильовича до обрання офіцерської служби справою усього життя були ті ночі, коли мати, насіх збираючи нехитрий провіант для батька, проводжала його на чергові навчання за сигналом тривоги. Коли разом із нею супроводжував поглядом колони бойових машин, що вирушали з військового містечка в Угорщині до далекого полігона Капустин Яр. Коли два роки ділив із сім'єю усі труднощі тропічного життя під час відрядження батька до Республіки Куба.

Правда, був період, коли його, як і багатьох інших юнаків, охопила жага мандрів і романтика професії моряка. Тому після школи він, не вагаючись, вступив до цивільного морехідного училища, що в місті Балтійську. Але життя

вперто повертало молодого хлопця на батьківський шлях. Так, уже під час строкової служби, ставши механіком-водієм бойової машини, він ще більше полюбив військову службу і вже остаточно вирішив вступити до військового училища. Через любов Миколи Васильовича до музики й малювання, вибір впав на Львівське вище військово-політичне училище, яке готувало фахівців культурно-виховної роботи для армії і флоту СРСР. Тут і дала взнаки його друга мрія життя – бути моряком: він стає курсантом саме морського відділення цього навчального закладу. Попереду було чотири незабутні роки навчання премудростям культурно-виховної роботи і дозволяла військовослужбовців, щорічні стажування на кораблях та у частинах

ВМФ, протягом яких на той час старшина 2 статті Микола Лук'янчук остаточно переконався у вірності вибору справи свого життя.

Так уже сталося, що закінчувати училище його курсу довелось у період набуття Україною Незалежності, тому уже в лютому 1992 року Микола Васильович серед перших склав присягу на вірність Українському народові і того ж року став офіцером ВМС України.

Загальновідомо, як складно відбувався розподіл Чорноморського флоту колишнього СРСР між Росією та Україною, що не могло не позначитись на чисельності посад для офіцерів, які прийшли будувати флот незалежної України. Тому майже одразу лейтенанту Миколі Лук'янчуку довелось залишити кар'єру морського офіцера і продовжувати свій шлях уже в ракетній частині Військ Протиповітряної оборони України. Щоправда, молодому офіцеру поталанило знайти собі посаду за спеціальністю (офіцера-культуролога), до того ж, в улюбленому ще з курсантських років Севастополі. Зенітні ракетні війська за 20 років служби в їх частинах стали для майора Лук'янчука невід'ємною складовою його життя. На усіх посадах і ділянках роботи Микола Васильович завжди демонстрував свою особисту відповідальність за доручену справу, прагнення професійного зростання і творчий підхід до службової діяльності,

особливо у питаннях культурно-виховної роботи і дозволяла військовослужбовців.

Зараз майор Лук'янчук проходить службу в Євпаторійському зенітному ракетному полку, який неодноразово був визнаний кращим серед зенітних ракетних військ. Його досвід як офіцера

ка – уже більше 25 років служби Батьківщині. Але й сьогодні він сповнений сил та енергії, має багато творчих задумів і планів, є одним з кращих спортсменів частини. Він завжди готовий допомогти у службових та особистих питаннях товаришам по службі. Як говорить сам Микола Васи-

культурно-виховної роботи, постійна особиста участь в усіх заходах дозволяла особового складу, художні здібності та творчі таланти високо цінуються командуваннями частини та вищих штабів.

За плечима Миколи Лук'янчу-

льович, озираючись назад, він жодного разу не пошкодував, що обрав саме професію офіцера, продовживши шлях батька, який завжди був для нього прикладом і головним орієнтиром.

Олександр Мацановський.

РІВНЯННЯ НА КРАЩИХ

Візерунок курсантського буття Марини Ткаченко

Цю дівчину важко відрізнити від її товаришів по навчанню за якимись особливими якостями. Командування Військового коледжу сержантського складу, який розташований у Полтаві, є підрозділом Військового інституту телекомунікацій та інформатизації Державного університету телекомунікацій та де навчається Марина, визначає її як старанну, сумлінну, дисципліновану та відповідальну. Але чи можна, виходячи лише з цього, уявити собі багатогранну палітру її характеру, уподобань, індивідуальності – загалом, усі першоджерела, які спонукали звичайну дівчину обрати професію військового?

Звичайно, ні. Це настільки особисте, що його можливо відкрити лише у щирій та невимушеній бесіді, і саме тоді це розуміння виходить значно далі, ніж рядки автобіографії або службової характеристики. І, мабуть, завдяки саме таким зустрічам розумієш, що справжній героїзм, патріотизм та інші чесноти визначають не тільки бойова звияга, мужні вчинки або видатні досягнення, а й щоденна копітка буденна сумлінна праця тих, хто взяв на себе відповідальність за збереження миру та спокою нашої держави.

Військова форма пасує Марині особливо. Хоча як на мене, це характерно для кожної представниці чарівної статі. Але її тендітність та привабливість підкреслює, крім того, і тепла посмішка, і задумливий погляд. І, звісно ж, комунікабельність, відкритість та логіка суджень, які роблять її трохи старшою від своїх однолітків.

– Вибір професії військового спочатку не був для мене чимось осмисленим або омріяним роками, – ділиться враженнями курсант Марина Ткаченко. – Тим більше, у нашій родині ніхто не був пов'язаний зі службою у Збройних Силах. Тато працює

на Укрзалізниці, мама – у приватній фірмі, звичайна полтавська сім'я. Дитинство промайнуло, як і усіх моїх подруг, у калейдоскопі дитячих розваг та шкільних дзвоників. Після дев'ятого класу вступила до ліцею за фахом "оператор ПК – секретар" і, виходячи з цього, я десь вже вималювала для себе подальшу перспективу. І тут у вибір мого життєвого шляху втрутився його величність Випадок. Яюсь до нашого ліцею завітали представники військового коледжу сержантського складу і, розповівши про умови навчання та побуту служби у Збройних Силах України за контрактом, запропонували усім бажаним спробувати свої сили на цьому тернистому шляху і вступити до навчального закладу, ставши його курсантами. Для мене це було як миттєвий поштовх, блискавка: це – моє... Не буду згадувати, що я почула від батьків, які одразу чомусь сприйняли це рішення "у багнети". Тут були і матусині сльози та умовляння, і татусеве мовчазне негативне сприйняття мого вибору, і лише дідусь був

на моєму боці. Саме його життєвий досвід, мудрість та добра порада і стали мені головною підтримкою у здійсненні мого рішення. І от з 2010 року я – курсант. Що було найважчим? Ні, не фізичні навантаження, не складні навчальні програми, не військова дисципліна. До вступу я займалась танцями, тому до фізичних вправ звикла швидко. Хоча не усі предмети мені давались і даються зараз легко, але на навчальним процесом у мене, як то кажуть, "алергії" теж немає – це моя майбутня спеціальність. Щодо суворості дисципліни, то мене у сім'ї виховували як раз у чітких рамках, і звикати до статутних вимог мені теж довго не довелося. А ось що довелось у собі виховувати "з нуля" – це уміння налагодити стосунки з товаришами в умовах співіснування в форматі обмеженого простору: обмеженого КПП, навчальним класом, гуртожитком і, звісно, вільним часом. Одна справа – школа, лицей або двір, і зовсім інша – військовий коледж. Багато до чого тут прийшлося не просто звикати, а

вчитись з самого початку: підпорядковувати свої особисті бажання вимогам спільних інтересів, виховувати терпимість до чужих вад, знаходити загальну мову у вирішенні спірних питань. Адже скільки людей, стільки й характерів, уподобань, звичок. Саме тому я вважаю навчання і службу у Збройних Силах справжньою життєвою школою. Школою, що загартує не тільки фізично та у професійному плані, а й морально-психологічно. На деякі речі тепер я дивлюсь по-іншому, і мої мама й тато зараз навіть визнають, що за роки навчання у коледжі я начебто стала дорослішою. Та і я сама тепер відчуваю більш гостро відповідальність перед ними у тому сенсі, що мої найближчі у світі люди як ніхто вболівають за мене не тільки як за свою дитину, а і за мій життєвий вибір, громадянську зрілість та відповідальність. І я не маю права не виправдати їхніх сподівань. Це мені дуже допомогло у моєму становленні у перші місяці навчання та служби. А ще і я, і мої товариші за наші перемоги та досягнення завдячуємо чудовому командно-викладацькому складу коледжу на чолі з полковником Олегом Саулою, який докладає максимум зусиль для того, щоб кожен курсант став висококласним фахівцем своєї справи, грамотним наставником для підлеглих. Це – підполковник Кирило Злобін, майори Андрій Кравченко, Іван Сорокін, Вадим Шкода, – загалом усі, хто віддає нам і свій талант, і знання, і досвід. І це ще один пункт позитивної мотивації до моєї подальшої військової служби, щоб загальна праця і наша, і наших наставників таки дала свої щедри сходи на ниві моєї майбутньої кар'єри. Саме тому і маю надію на те, що розчарувань з вибором професії військового я ніколи не матиму.

Ось такий він, візерунок почуттів, мрій та бажань, вплетений у вінок реалій сьогодення звичайної полтавської дівчини з надзвичайною силою оптимізму, упевненості у своїх силах та правильності обраного шляху.

Володимир Лазарєв.
м.Полтава.
Фото автора.

БЛАКИТНІ ШОЛОМИ

У нічному небі Конго

Зокрема, екіпажі на вертольотах Mi-8 та Mi-24 у межах міжнародного аеропорту "Гома" у темну пору доби (у гірських умовах) відпрацьовували зліт і посадку на майданчик та польоти по колу. Крім цього, льотний склад ланки Mi-8 виконав польоти з пошуково-рятувальними роботами із режиму зависання над суходолом, а екіпажі вертольота Mi-24 – політ із заходом на посадку з використанням посадкових систем.

– Основна особливість нічних польотів тут, у ДР Конго, це обмежена візуальна видимість в умовах фактично безорієнтовної місцевості, – розповідає заступник командира 18-го ову підполковник Кирило Захаров. – На політ значною мірою впливає висо-

когір'я, а це майже 1500 метрів над рівнем моря, стан покриття злітної смуги, значна вологість повітря тощо. У той же час, як і для досвідчених, так і для молодих льотчиків, це хороші можливості для покращення професійних якостей. Подібні польоти ми проводимо раз на два місяці і кожен льотчик виконує мінімум два заходи на посадку в темну пору доби. За підсумками цих польотів серед кращих хоча відзначити чіткі і грамотні дії підполковника Руслана Мельника та майора Івана Поліхуна.

Всього за льотну зміну було здійснено 16 польотів, а загальний наліт екіпажів вночі становив майже 4 години.

У забезпеченні польотів брали

Льотчики 18-го окремого вертолітного загону Місії ООН з підтримання миру і безпеки у ДР Конго вдруде успішно виконали навчально-тренувальні польоти вночі в простих метеорологічних умовах. Основною метою тренування було відновлення і вдосконалення льотних навичок за курсом бойової підготовки.

участь військовослужбовці інженерно-авіаційної служби загону, які готували і контролювали справність авіаційної техніки. Офіцери аеродромно-технічного забезпечення, парашутно-десантної, метеорологічної служби, зв'язівці доклали немало зусиль, аби нічні польоти пройшли успішно з дотриманням усіх необхідних вимог та заходів безпеки.

Варто додати, що з початку 3-ї ротації 18-го окремого вертолітного загону у ДР Конго екіпажі здійснили понад 500 вильотів із загальним нальотом більше 700 год (середній наліт на одного командира екіпажу майже 40 год). Було перевезено понад 1800 пасажирів та майже 105 т вантажів.

Анатолій Стельмах. ДР Конго.

ВІСТІ З ВВІЗ

Курсант ХУПСу – найобдарованіший у східному регіоні

У приміщенні Харківського національного університету імені Василя Каразіна відбулося урочисте нагородження кращих педагогів, студентів та курсантів військово-навчальних закладів, які своєю старанністю на заняттях прославляють східний регіон.

Даний освітньо-просвітницький проект був заснований декілька років тому Харківським міським головою для заохочення майбутніх науковців та фахівців у інших сферах життєдіяльності суспільства.

Серед нагороджених у номінації "Обдарованість" – курсант четвертого курсу факультету автоматизованих систем управління та наземного забезпечення польотів авіації Харківського університету Повітряних Сил ім. Івана Кожедуба Максим Руденко.

За словами відмінника навчання, він із 9 класу середньої школи захоплюється комп'ютерним програмуванням та ІТ-розробками:

– В числі моїх освітніх перемог – призові місця на олімпіадах з програмування серед учнів Куп'янського району та одна абсолютна перемога на обласній олімпіаді з розробки спеціальних програм, що три роки тому відбулася у Харкові. В університеті я також постійно беру участь у різного роду конференціях чи виставках курсантських винаходів. Дуже приємно, що мої успіхи в навчанні були так високо оцінені, – зізнався курсант.

Начальник ХУПСу полковник Андрій Алімпієв перед особовим складом вишу привітав "кожедубівця" із нагородою та поставив у приклад його прагнення до знань.

Медичне забезпечення – за стандартам Місії ООН

Медичне супроводження діяльності 18-го окремого вертолітного загону Місії ООН у ДР Конго є одним з основних елементів успішного виконання завдань з підтримання миру і безпеки українцями на африканському континенті.

Демократична Республіка Конго - країна зі складними кліматичними і епідеміологічними умовами. За визначенням ВООЗ, екваторіальний клімат з високою вологістю і температурними коливаннями від +10°C (вночі) до +30°C (вдень), низький рівень життя і гігієни населення характеризують Конго як епідеміологічно несприятливу країну. У той же час, така ситуація спостерігається не в усіх регіонах.

Базовий табір 18-го окремого вертолітного загону розташований на Північному Сході на висоті близько 1500 метрів над рівнем моря, у місті Гома. У цій гірській зоні такі типові для екваторіальних країн хвороби, як малярія, менінгококові інфекції, шлункові захворювання навіть серед місцевого насе-

середньою глибиною 240 метрів (загальна площа 2700 квадратних кілометрів). Тут працюють фільтрувальні станції, які очищують прісну воду для потреб населення чи миротворчих контингентів. В цих умовах ризик спалахів інфекційних захворювань значно знижується, проте про безпеку тропічних хвороб повністю забувати непотрібно.

– Ще під час підготовчого періоду, за 2 місяці до ротації, ми спеціально провели профілактичні щеплення військовослужбовцям національного контингенту, і кожен отримав свідоцтво про вакцинацію (сертифікат) міжнародного зразка, – розповідає лікар-інфекціоніст медичного пункту 18-го окремого вертолітного загону підполковник медичної служби Віктор Третьяков. – Це 6 основних щеплень від ендемічних регіональних хвороб: жовтої лихоманки, гепатитів А та В, черевного тифу, менінгококової інфекції, дифтерії та правцю. До речі, на вимогу ВООЗ, ООН, медичних відомств країни, будь-яка людина, що приїжджає у ДР Конго, повинна мати подібний сертифікат. Сьогодні, по проходженню 3-

місячної служби у Місії, хоча відзначити, що спалахів серйозних інфекційних хвороб не було зафіксовано не лише в українському контингенті, а й у наших колег-сусідів – військовослужбовців з Бангладеш, Єгипту, Уругваю, Індії. Ми періодично відвідуємо конференції з медиками контингентів, здійснюємо моніторинг епідеміологічної ситуації у зоні розташування нашого базового табору. Проте, незважаючи на відносно сприятливу епідеміологічну ситуацію, щотижня для профілактики військовослужбовці контингенту вживають препарат "Ларіам", який запобігає захворюванню на малярію.

Разом з тим, для знищення потенційно

небезпечних комах, які є джерелом розповсюдження інфекційних захворювань, у таборі 1-2 рази на місяць проводиться дезінсекція (знищення за допомогою хімічних речовин) території табору і дезінфекція хлорвісними препаратами житлових приміщень.

– Загалом, упродовж 3-ї ротації, до лікарів та безпосередньо до мене в основному звертались з симптомами гострих респіраторних захворювань, – продовжує Віктор Третьяков. – Насамперед, це пов'язано з різкою зміною температур у житлових приміщеннях, де працюють кондиціонери, і зовнішнім середовищем, адаптацією військовослужбовців до нових умов життя і служби.

За класифікацією Місії ООН у ДР Конго, медичний пункт у базовому таборі 18-го окремого вертолітного загону є госпіталем 1-го рівня акредитації. Тут окрім спеціальних лікарів, які проводять медичне забезпечення польотів та динамічний нагляд за льотним складом, працює хірург, інфекціоніст, терапевт, стоматолог, діє аптека. Стационарне приміщення розраховане на 10 ліжок. Нещодавно при медпункті було розгорнуто клінічну лабораторію і сучасний стоматологічний кабінет.

За словами начальника медичного пункту – начальника медичної служби 18-го ову майора медичної служби Олексія Мукменєва, лабораторія забезпечена реактивами, що дозволить у випадку необхідності одразу діагностувати тропічну малярію, проводити аналізи крові і сечі.

– Ще в період бойового злагодження ми спілкувались через інтернет з лікарями 2-ї ротації, – говорить Олексій Мукменєв. – Насамперед, цікавилися типовими захворюваннями в контингенті, рівнем забезпечення медичним обладнанням і ліками. Враховуючи це, нами були зроблені замовлення. Безперечно, брався до уваги екваторіальний клі-

мат країни і можливість специфічних хвороб, таких як малярія, шлункові інфекції тощо. Проте, виходячи з досвіду наших колег, найбільш необхідно було замовити звичайні засоби від ГРЗ, печії, синців, розтягнень, елементарних порізів, алергії, стоматологічних матеріалів. У принципі, це типові медикаменти для будь-якої військової частини в Україні, і загін у Конго – не виняток. Люди виконують службові обов'язки, різноманітні роботи, займаються спортом – тож найбільша потреба була у медпрепаратах першої необхідності. На сьогодні наша аптека повністю забезпечена ліками, і ми готові діагностувати та здійснювати лікування як більшості типових екваторіальних хвороб, так і надати людині якісні препарати першої необхідності.

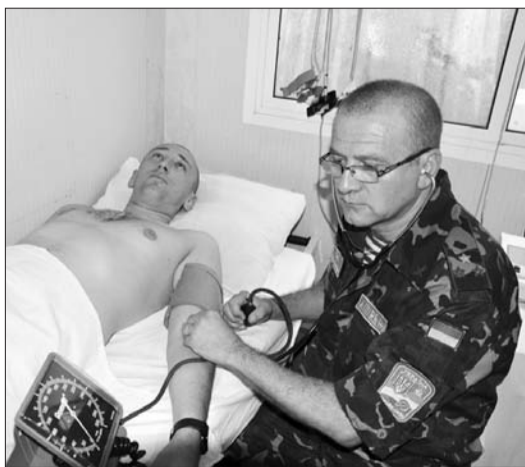
Також у можливих випадках, коли хворий потребує допомоги вузьконаправлених спеціалістів, спеціального діагностування або оперативного втручання, відпрацьований алгоритм евакуації пацієнта в Індійський військовий госпіталь 3-го рівня акредитації – найвищий у ДР Конго і розташований неподалік нашого табору. Якщо і цього виявиться замало, коштом ООН людину буде доставлено у госпіталь Південно-Африканської Республіки – 4-го рівня – найвищого на Африканському континенті, де є можливість надання медичної допомоги за найвищими світовими стандартами.

Окрім надання медичної допомоги, в обов'язки лікарів входить контроль за правилами дотримання загальної та особистої гігієни. Щоденно проводиться медичний огляд добового наряду, забір проб питної води, перевіряються умови приготування їжі, порядок у їдальні, санітарних приміщеннях тощо. Крім того, з особовим складом загону проводяться практичні заняття з надання першої допомоги.

– Ми намагаємось у доступній формі пояснювати важливість першої медичної допомоги, – розповідає лікар-хірург загону капітан медичної служби Юрій Бунін. – У великих групах практично вчимося робити перев'язки, пояснюємо правила зупинки кровотечі, транспортування пораненого, призначення того чи іншого лікарського засобу з індивідуальної аптечки. Періодичність цих занять обов'язково трансформує теоретичні навички у практичні.

Ще два медичні пункти розташовані у таборах 18-го ову "Бунія" і "Букаву". Там знаходиться по одному лікарю, які виконують схожі завдання, хоч і у меншому обсязі. Загалом 11 медиків, у розпорядженні яких 2 санітарних автомобілі, здійснюють медичне забезпечення 250 чоловік національного контингенту у Демократичній Республіці Конго.

Анатолій Стельмах. ДР Конго.

лення майже не фіксуються. Насамперед, це обумовлюється відносно низьким, як для країни, денними і нічними температурами близько +20 вдень і +10 вночі. Крім того, місто Гома з майже півмільйонним населенням є одним з найбільших в країні. Для місцевих тут є можливість заробітку у сільському господарстві, торгівлі, будівництві, сфері харчового виробництва, наданні послуг, державній службі. У регіоні розташовані офіси і штаби сил Місії ООН, неурядових гуманітарних організацій, працюють госпіталі, лікарні, аптеки. Саме місто знаходиться на березі величезного за розмірами озера Ківу, довжиною 100 кілометрів, шириною 45 км із

“Лікарі аеродромів”

40 років х 30 аеродромів = одна з кращих частин логістики

Окремий інженерно-аеродромний батальйон, яким командує полковник Олександр Катюха, є специфічною військовою частиною, що належить не до бойових частин, а до логістики. Так, авіатори полковника Катюхи не ведуть в бій літаки й навіть не охороняють на землі їх стоянки. Втім, без титанічної праці особового складу інжбату літаки Повітряних Сил не змогли б злітати з аеродромів базування й приземлятися на них. Адже саме вони, інженери-аеродромники, “латають” покриття злітно-посадкових смуг, руліжних доріжок та іншої інфраструктури військових аеродромів України, що мають бетонне покриття. Цією роботою вони займаються ось уже 40 років поспіль – рівно сорок років, адже 5 грудня частина відзначає свій ювілей.

Окремий інженерно-аеродромний батальйон є частиною Повітряних Сил Збройних Сил України, яка призначена для будівництва нових та удосконалення існуючих аеродромів, а також підготовки під'їзних шляхів до них, здійснення інженерних заходів із забезпечення безпеки польотів, інженерного обладнання аеродромів, частин і позицій зенітних ракетних та радіотехнічних військ з метою підвищення живучості базування авіації, організації захисту та оборони аеродромів, інших об'єктів Повітряних Сил, мінування та розмінування аеродромів, відновлення зруйнованих аеродромів під час інженерно-аеродромного забезпечення бойових дій Повітряних Сил тощо. Обсяг завдань чималий! Та все ж основні завдання, що сьогодні виконуються особовим складом частини, це – ремонт та відновлення покриття військових аеродромів та виконання різноманітних інженерних заходів у гарнізоні Повітряних Сил. Щороку хмельницькими інженерами та аеродромниками монтується, демонтується, замінюється й перевозяться сотні й сотні аеродромних плит ПАГ, а це – тисячі тонн, адже лише одна така “плитка” важить понад 5000 кілограмів! Щороку “планується”, “розробляється” – є такі в інженерів терміни – та переміщується понад 10 тисяч кубометрів ґрунту. Простими словами – в одному місці викопуються земля й пісок, а в іншому – використовуються для подальших інженерних робіт.

“Захід”. Два наступні роки – це не лише краща частина логістики Повітряного командування “Захід”, а й взагалі краща інженерно-аеродромна частина Повітряних Сил. За підсумками 2009 навчального року частина була визнана знову ж таки кращою інженерно-аеродромною частиною Повітряних Сил ЗС України, а за підсумками 2010 навчального року – кращою частиною логістики ПвК “Захід” і кращою інженерно-аеродромною частиною Повітряних Сил. У 2011 навчальному році хмельницькі інженери-аеродромники у черговий раз отримали перехідний вимпел “Краща частина матеріально-технічного забезпечення Повітряного командування “Захід” та перехідний кубок “Краща інженерно-аеродромна частина Повітряних Сил Збройних Сил України”, а у 2012-му інжбат знову став кращою частиною логістики Повітряного командування “Захід” та кращою частиною логістики Повітряних Сил Збройних Сил України.

“Ой, нелегка це робота – з болота тягти бегемота!” – пам'ятає дитячий вірш видатного Корнея Чуковського? І насправді, робота будівельників аеродромів та інженерів аеродромної справи нелегка! У холод та негоду місяцями вони виконують важкі роботи на об'єктах, аби літаки літали, машини їздили й мали б де зберігатися, а люди – виконувати свої службові обов'язки у нормальних умовах. Та й техніка, й усі знаряддя праці, як то кажуть, не таке, як хотілося б усе це, як і в більшості військових частин вітчизняного війська, ще радянського виробництва.

усі завдання за призначенням.

Звичайно, говорячи про здобутки частини, її командування традиційно веде мову про те, що це – результат спільної праці всього військового колективу. Але все ж не можна не назвати й кращих. Серед них – начальник виробничо-технічного відділення – старший інженер технічної частини капітан Сергій Осипенко, командир аеродромно-будівельної роти капітан Валентин Ковальов, командир взводу старший прапорщик Юрій Ковальчук, начальник складу прапорщик Наталія Ліка, водій-кранівник старший солдат Павло Ярошинський, водій-машиніст скрепера солдат Микола Панчук, водій старший солдат Олександр Кочетов, солдати Дмитро Локайчук, Олександр Мудрий та Вадим Айдеміров, а також такажнич солдат Анатолій Новіков.

Усі солдати й сержанти, які проходять службу у частині, це – військовослужбовці служби за контрактом. До речі, як не дивно, хоча окремий інженерно-аеродромний батальйон дислокується не в провінції, а в обласному центрі, проблем із доборою на військову службу контрактників тут немає: батальйон укомплектований за штатом мирного часу практично на сто відсотків. Люди йдуть служити, із задоволенням служать та не попішають залишати частину. В цьому, напевно, головна заслуга командира – офіцера з досвідом афганської війни та понад 35 років військової служби, а також – його “комісара”, знавця людських душ майора Володимира Ткаченка, які й самі роблять усе від них залежне, й молодшим командирам допомагають і словом, і ділом. Власне, так і має бути у будь-якій військовій частині, де команд-

З моменту формування частини військовослужбовцями та працівниками Збройних Сил виконаний величезний обсяг робіт щодо розбудови та реконструкції аеродромної мережі авіаційних частин, виконання інших завдань відповідно до призначення частини. У західному регіоні сьогодні немає жодного аеродрому, де б не виконував завдання особовий склад цього батальйону. Так, особовим складом виконувались роботи на аеродромах та у гарнізонах Бердичів, Старокостянтинів, Калинів, Кам'янка-Бузька, Скнилів, Мукачеве, Овруч, Коростень, Вапнярка, Івано-Франківськ, Луцьк, Жовтневе, Дубно, Черляни, Грузевиця, Чортків, Умань, Івангород, Лужани, Озерне, Гавришівка, Прилуки, Людава, Рівне, Коломия, Шепетівка, Миргород, Лютіж, Старичі.

Лише цього року особовий склад частини працював на п'яти великих об'єктах – на аеродромах Старокостянтинів, Озерне, Луцьк, колишньому військовому аеродромі Чортків, а також на базі зберігання пально-мастильних матеріалів у Гнівані. “Лікарями аеродромів”, а саме так можна назвати хмельницьких авіаторів, які працюють на військових аеродромах, розташованих у багатьох областях України, покладено понад 700, демонтовано понад 650, продефектовано близько двохсот, вибірково замінено більше півсотні та перевезено майже 700 плит ПАГ. Розроблено й перевезено 2580 м³, сплановано 7200 м³ та переміщено 1300 м³ ґрунту.

Військовослужбовці окремого інженерно-аеродромного батальйону з честю виконують усі завдання, що ставляться перед частиною. Сьогодні вона посідає гідне місце у структурі Повітряних Сил та загалом Збройних Сил України. Тож не дивно, що з року в рік військовослужбовці батальйону та частини в цілому заохочуються вищим командуванням та державними органами виконавчої влади. Так, у 2004 році вона посіла перше мі-

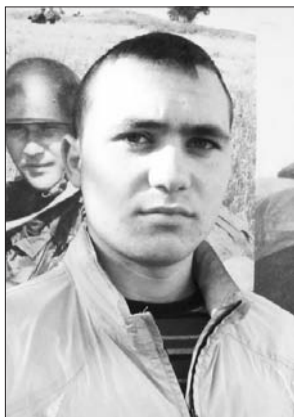

сце серед інженерно-аеродромних частин ВПС, а наступного вже – Повітряних Сил ЗС України. У 2006-му інжбат став кращою частиною логістики Повітряного командування

Втім, підлеглі полковника Олександра Катюхи роблять усе від них залежне, підтримуючи техніку у справному стані – вона є такою, що батальйон цілком спроможний виконувати

ний склад, як то кажуть, “на місці”. Так чи інакше, а у хмельницькому інжбату – саме так!
Олексій Тригуб.
“Крила України”.

Денис Гошуренко (с. Біляївка, Одеська область). Бажає проходити військову службу за контрактом у Військово-Морських Силах Збройних Сил України

– Чому я вирішив повернутися на флот? Хочеться стабільності, зокрема й фінансової. У цьому сенсі останнім часом ситуація у Збройних Силах України помітно змінилася. Та й військова служба мені завжди подобалася, тим більше що служити буду за своєю спеціальністю.

Костянтин Ткаченко (с. Біляївка, Одеська область). Бажає проходити військову службу за контрактом у Повітряних Силах Збройних Сил України

– Набридли на когось працювати, весь час від когось залежати і при цьому далеко не завжди перебувати у правовому полі. На службі набагато більше порядку і справедливості, та й соціальний статус військовослужбовця в нашій державі сьогодні досить високий.

Володимир Євтєєв (с. Березівка, Одеська область). Бажає проходити військову службу за контрактом у Повітряних Силах Збройних Сил України

– Вважаю, що у кандидатів на проходження військової служби за контрактом має бути перспектива професійного зростання. Йдеться, зокрема, про можливість отримати вищу освіту. Важливе значення має висока оплата і перспектива отримання службового житла.

Євген Мороз (м. Одеса). Бажає проходити військову службу за контрактом в Сухопутних військах Збройних Сил України

– Військова служба мені подобається. Завжди мріяв про високомобільні десантні війська. На мій погляд, сьогодні військовослужбовці стали отримувати гідну грошову винагороду за свою службу, їм гарантовано багато пільг. Це, у свою чергу, суттєво підвищило престиж нашого війська.

Представник військової частини Повітряних Сил ЗС України, спеціаліст відбору кандидатів на військову службу за контрактом старшина Анжела Скорченко

– До кожного з очолює статі професійним захисником Батьківщини у нас персональний підхід. Усіх кандидатів ми уважно вивчаємо. Наші інструктори детально знайомлять їх з нюансами майбутньої служби, соціальними гарантіями і правами, обов'язками військовослужбовців.

Відбір контрактників – питання якості

Планомірне збільшення кількості військовослужбовців-контрактників – завдання масштабне, а тому вимагає значних зусиль від командирів усіх рівнів. Для його практичного виконання у 2013 році була створена нова система відбору кандидатів на військову службу за контрактом, визначено кількісні показники і пріоритети в комплектуванні військових посад.

Щоб дізнатися, як працює нова система з відбору контрактників сьогодні, наш кореспондент побував на Одеському обласному збірному пункті й провів зустріч з представниками військових комісаріатів, військових частин, а також потенційними кандидатами на посади військовослужбовців-контрактників.

Як з'ясувалося під час розмови з начальником відділу комплектування і призову Одеського обласного військового комісаріату майором Денисом Галушкою, тільки за поточний рік спеціалістами військомату відібрано й відправлено до війська понад 500 громадян – кандидатів на проходження військової служби за контрактом. Переважно, це молоді люди, які раніше пройшли строкову службу. Перевагами під час відбору користуються кандидати, які завершили навчання у вищих навчальних закладах або мають середню технічну освіту. Всі вони проходять поглиблене медичне й психологічне обстеження. На співбесіді з професійної тематики визначається їх призначення з

урахуванням отриманих раніше знань, рівня й відповідності військово-облікової спеціальності. Обов'язковою вимогою є отримання позитивної оцінки за контрольними нормативами з фізичної підготовки на силу, швидкість й витривалість. Слід зазначити, що в поточному році інтерес громадян до військової служби за контрактом помітно зріс. У порівнянні з аналогічним періодом минулого року, кількість отриманих заяв зросла удвічі.

За словами майора Дениса Галушки, переважна більшість молоді (в основному юнаки віком 18-25 років) – це ті, хто вже встиг попрацювати після служби в армії чи на флоті, зважити всі «за» і «проти». Словом, у них є цілком аргументоване прагнення повернутися «до строю».

– Не приховую, багато в чому це бажання є цілком прагматичним. Молоді люди переконалися, що служба за контрактом дозволить їм мати більш високий зарібок, ніж у цивільному житті. Плюс різні соціальні пільги, а також можливість вирішити житло-

ву проблему, – розповідає Денис Галушка. – Завдяки конструктивній взаємодії з військовим керівництвом з'єднань і частин всі кандидати потрапляють до тих військових колективів, де вони можуть найбільш ефективно виконувати свої службові обов'язки. Тому алгоритм наступний. Ми, згідно з отриманою з військової частини заявкою на заповнення поточного некомплекту, підбираємо кандидата і по можливості спрямовуємо його для ознайомлення з місцем майбутньої служби, де командування проводить початковий відбір. Такий підхід себе виправдав – він поліпшує якість відбору.

Як повідомив офіцер, сьогодні вже стало звичним явищем, коли ще до початку роботи обласного збірного пункту біля його дверей починають збиратися люди. Вечорами, трапляється, доводиться затримуватися: доки не буде прийнятий останній відвідувач, йти додому не прийнято.

– Свою роботу ми координує-

мо з регіональним центром зайнятості населення: обмінюємося даними, концентруємо зусилля для вирішення першочергових завдань щодо укомплектування посад у тій чи іншій військовій частині, – продовжує старший офіцер відділу комплектування і призову Одеського обласного військового комісаріату майор Ігор Городько. – І тут вкрай важливо мати єдину електронну базу даних. Сьогодні для громадян, що проживають у віддалених районах області, досить складно отримати потрібну інформацію про військову службу у ВМС та інших видах Збройних Сил України. Тому ми намагаємося проводити велику інформаційно-роз'яснювальну роботу з перспективною аудиторією, використовуючи відеоролики з місць дислока-

ного війська.

– Під час відбору проблем з кандидатами ми не відчуваємо. Останнім часом до нас дійсно є черга бажаючих, а відтак, і можливість вибрати кращих. Якщо говорити про конкретні спеціальності, то передусім війську потрібні водії, електрики, механіки і, звичайно, молодший командний склад – командири відділень, – розповідає представник військової частини Повітряних Сил Збройних Сил України, спеціаліст відбору кандидатів на військову службу за контрактом старшина військової служби за контрактом Анжела Скорченко.

У свою чергу, інструктор відділу комплектування та призову Одеського обласного військового комісаріату прапорщик Іван Перердерій зазначив, що в цій ва-

ції частин. Залучаємо ЗМІ. На жаль, соціологічне опитування свідчить, що про військову службу за контрактом у суспільстві знають ще недостатньо.

На думку представників військового комісаріату, ефективним кроком популяризації служби у Збройних Силах України є проведення днів відкритих дверей у військових частинах, участь представників військових комісаріатів у ярмарках вакансій, висвітлення у засобах масової інформації повсякденної діяльності контрактників, їх побуту. Активне залучення представників газет, радіо і телебачення надасть можливість молоді більш детально дізнатися про життя професій-

жливій справі потрібно обов'язково враховувати побажання кандидата.

– Для знайомства з майбутнім місцем служби ми направляємо потенційного кандидата на співбесіду з командуванням частини, у якій він виявив бажання служити. Вже на місці молода людина матиме нагоду безпосередньо дізнатися про специфіку та особливості служби, соціально-побутові умови, поспілкуватися з іншими військовослужбовцями-контрактниками, почути їхні враження і поради, – додав прапорщик Іван Перердерій.

Сергій Даниленко, м. Одеса. Фото автора.

Полк професійних бійців

Розташований полк у середмісті Львова на вулиці Стрийській. Перед контрольно-перепускним пунктом полку скупилося близько двадцяти чоловіків і жінок. Можна подумати, що це співробітники якоїсь фірми очікують на дозвіл потрапити на територію військової частини. Однак ТВО заступника командира частини по роботі з особовим складом майор Ігор Бороздюк пояснює: це – потенційні кандидати на військову службу за контрактом.

– Від початку року ми прийняли до себе на службу майже півтисячі контрактників, – розповідає офіцер відділення по роботі з особовим складом капітан Олег Дундук. – У січні багатьом здавалося, що повністю замінити строковиків професійними військовослужбовцями буде нереально. Але зараз усі хвилювання зникли. Ми виконуємо намічені плани і, більше того, маємо певний резерв кандидатів на службу. Та й нині двері полку відчинені для охочих служити в елітних військах. Зараз найдефіцитнішими спеціалістами є водії категорії "С".

Звичайно, щоб опинитись у Високомобільних десантних військах, треба відповідати високим вимогам до стану здоров'я і морально-ділових якостей. Офіцери полку кажуть, що проводити ознайомлювальні бесіди з майбутніми кандидатами іноді дуже непросто. Буває, що людина марить службою в "крилатій піхоті", а стан здоров'я невідповідний, тож доводиться відмовляти. Остаточне рішення у

кожному випадку приймає командир полку полковник Віктор Копачинський.

Чому раптом служба в аеромобільному полку стала такою популярною? Визначальним є фінансовий чинник. Новоспечений контрактник полку вже в перший місяць служби одержить понад три тисячі гривень. З кожним місяцем і роком служби ця сума зростатиме. Однак офіцери зазначають, що в полку служать люди, мрія яких – десант. І підвищене грошове забезпечення просто дозволило втілити цю мрію. Бо пристойна заробітна плата дозволяє на всі сто віддаватися улюбленій справі і не хвилюватися, що ввечері після служби чекатиме непроста розмова з дружиною про дефіцит родинного бюджету.

Кулеметник солдат Роман Фіалкович ще зі шкільної партії мріяв про блакитний берет і стрибки з парашутом. Каже, що у військкоматі постійно наголошував: хоче служити лише у ВДВ. Так і потрапив на строкову службу в окремих аеромобільний полк.

– Я прагнув справжньої військової служби, – згадує він зараз, – зі стрибками, стрільбами, польовими виходами. Батьки були не в захваті від мого вибору. Добре пам'ятаю свій перший день в цьому полку і перші слова командира: "Хлопці, спершу вам буде важко, але згодом ви станете справжніми десантниками і перестанете зважати на труднощі". Все так і сталося. Згадую зараз з посмішкою перші ранкові фізичні зарядки, які тоді здавались неймовірним випробуванням. Добре пам'ятаю і свій перший стрибок. Це, звичайно, шалені емоції. На службі в десанті я зрозумів, що визначальною є психологічна готовність до роботи. Якщо людина дійсно прагне досягти мети, то це – вже півсправи. За час служби я сильно змінився – морально, духовно і фізично. Це помітили й батьки. В 2009 році я завершив строкову службу і повернувся додому. Хотів взяти паузу, огледітися довкола,

В країні завершився останній призов громадян на строкову військову службу в Збройних Силах України. Чимало експертів й досі сперечаються: зможе чи ні успішно функціонувати армія без обов'язкового призову. Приклад Львівського окремого аеромобільного полку Високомобільних десантних військ наразі показовий – восени тут звільнили зі своїх лав останніх солдатів-строковиків. Зараз всі десантники в полку – військовослужбовці-контрактники. Аби подивитись на службу професіоналів, наш журналіст завітав до десантників в гості.

можливо, знайти ще цікавішу роботу. Спробував чимало різних занять. Тим часом мої товариші по службі почали повертатись в полк, але вже на контрактну службу. Повернувся і я. Тепер мені телефонують й інші. Питають про полк, чи варто укладати контракт. Кажу широким плечима, що жодної миті не шкодував про рішення повернутись у Високомобільні десантні війська.

Від тих часів, коли я служив строкову службу, багато чого змінилося. Зараз значно інтенсивніше ми займаємося бойовою підготовкою. Лише цього року я взяв участь у двох масштабних навчаннях. Дружина бачила мене по телевізору у випусках новин. Вона підтримує моє рішення служити, це теж дороге вартує.

Сприяє збільшенню кількості охочих бути десантником і введення в експлуатацію сучасного гуртожитку на території полку. Його урочисто відкрили в серпні цього року. Переобладнання колишньої казарми в комфортабельний гуртожиток стало пілотним проектом затвердженої Міністром оборони України "Програми переобладнання казарм для контрактників та молодших офіцерів Збройних Сил України". На реконструкцію із державного бюджету виділили 18 мільйонів гривень. В гуртожитку – великі світлі кімнати, сучасні санвузли та душові кабінки, зручні кухні з усім необхідним. Жити в ньому можуть 216 військовослужбовців. Таке службове житло було потрібне полку, немов повітря, бо для немісцевих кандидатів у десантники вагомим стримуючим фактором укласти контракт була відсутність даху над головою.

Сьогодні можна з упевненістю сказати: реалізований проект став надзвичайно успішним вкладенням грошей. Тут залюбки оселяються контрактники з різних областей. Наявність гуртожитку дозволило командувачу полку залучити на службу справжніх фанатів служби в десанті чи не з усієї України. Зараз тут служать хлопці з Волині, Івано-Франківщини, Буковини тощо. У них є можливість укласти контракт і відразу мати місце для проживання. Дехто потім шукає інші варіанти, наприклад, орендує житло. Дехто залишається в гуртожитку, бо вважає, що кращого рішення годі й шукати.

Великі надії покладають десантники і на ініційовану Міністром оборони України та затверджену Кабміном постанову № 450 від 26 червня 2013 року "Про розмір і порядок виплати грошової компенсації деяким категоріям військовослужбовців Збройних Сил України за підняєм (найом) ними житлових приміщень". Завдяки зазначеному рішення Уряду військовослужбовці вже з 1 січня 2014 року почнуть отримувати компенсацію за підняєм житла. Її розмір залежно від складу родини та регіону проживання може складати понад три з половиною тисячі гривень.

Особливо актуально це для молодих офіцерів та військовослужбовців, які укладають свій перший контракт. Наприклад, офіцер відділення особового складу капітан Віталій Мульський служить в аеромобільному полку з 2000 року. До 2008 року він мешкав у гуртожитку. Але потім знайшов свою другу половинку і одружився. Довелося винаймати житло.

– Я не міг і припустити, щоб моя родина мешкала десь далеко від мене, тож наполегливо шукав житло, – розповідає капітан Мульський. – Якось я підрахував, що за ці роки витратив на оренду квартир понад сто двадцять тисяч гривень. Якщо щомісяця військове відомство буде компенсувати якусь певну суму, це буде дуже добре. Під час міжнародних навчань доводилось спілкуватися з колегами армії інших країн. В багатьох країнах подібні програми діють. Держава компен-

сує певну частку сплачених коштів. Звичайно, ми, десантники, на долю не жаліємося, наша справа – щоденно вдосконалювати свій бойовий вишкіл. Але така турбота дозволила б нам ще більше сил і енергії віддавати службі.

Якщо додати до цього й те, що контрактники забезпечуються безкоштовними обідами, то стає зрозуміло – така пропозиція конкурентна на ринку праці. Бо дуже часто молоді українці їдуть на заробітки в Росію і мають там фактично таку ж саму заробітну платню і жодних не те що соціальних гарантій, а й взагалі гарантій власної безпеки.

Поїхати свого часу на роботу за кордон планував і сержант матеріально-технічного забезпечення роти молодший сержант Микола Казюк.

– Я закінчив університет і думав над тим, як виїхати на заробітки, – розповідає Микола, – але схилився до рішення піти і відслужити рік в армії. В той час, як більшість знайомих мріяли про відстрочку, я свідомо докладав усіх зусиль, аби потрапити до війська. Хотів на власні очі побачити те, чого одні боялися, інші цуралися. До того ж, хотів мати військовий квиток. З ним і працюватися легше, і за кордон виїхати простіше. Служити потрапив у окремих аеромобільний полк. Спершу було дуже важко і фізично, і психологічно. Чим далі, тим служити ставало цікавіше і легше. Помалу все стало виходити. Мої успіхи побачив і командир роти. Він запропонував укласти контракт. Пообіцяв, що скерує мене в навчальну частину для підготовки сержантів і запевнив, що незалежно грошове забезпечення десантників значно зростає. Я його послухав. Ще жодного разу про це не пошкодував. Все сталося так, як і говорив командир. Три з половиною тисячі гривень для вісімнадцятилітнього хлопця без досвіду роботи – це, на мою думку, суттєво. Та важливе й інше. Я служу в десанті один рік і один місяць. Тут цінують і поважають кожного військовослужбовця, який щось вміє і навчається військовій справі сумлінно та наполегливо. За цей недовгий час служби я багато чого навчився. Взяв участь у багатьох міжнародних та інших масштабних навчаннях. Здійснив 14 стрибків. Вісім – з парашутом з вертольота Mi-8 та літака Ан-26,

чотири – по-штурмовому й два – за допомогою системи "Адаптер" по фалу. Це коли вертоліт зависає на висоті 18 метрів і необхідно по тросу без усіляких страхувальних приладів за допомогою лише своїх рук і ніг спуститись на землю. Ще цікавіше евакуйовуватись з поля бою з цією системою. Шістьох десантників на тросі вертоліт забирає з землі, набираючи висоту до 250-300 метрів. До речі, під час тактичних навчань, що проходили у Міжнародному центрі миротворчості та безпеки в листопаді цього року, нам повідомили, що за нашою роботою в полі спостерігає Президент України та все вище керівництво Збройних Сил України. Не скажу, що це нас змусило хвилюватись, але всі ми подумали: спостерігаючи за нашими діями, високопосадовці оцінюватимуть всю нашу армію. Тож старались, як могли. Робота в полі – непроста. Наприклад, під час цих тактичних навчань я обіймав посаду командира відділення. На полі бою – величезна кількість бойової техніки: артилерія, танки, бойові машини, протиповітряні системи, безліч зразків стрілецької зброї тощо. Завдання нашого підрозділу – десантуватись по-штурмовому. Це коли вертоліт летить на висоті до двох метрів і на ходу десантники покидають гвинтокрилу машину. Потім ми займаємо вказану нам позицію і обороняємо її. Ніби все просто, однак насправді дуже важко. Навколо йде бій, нехай і навчальний, все гуркотить, а мені необхідно керувати своїм відділенням. Тут без абсолютного взаєморозуміння не обійтись. Кожний в нашому відділенні – особистість. Один схоплює все з напівжеста, іншому треба пояснювати все довго і ґрунтовно. Однак за час служби наше відділення таки стало одним цілим. Справжньою бойовою одиницею.

І треба було багато бігати. Лише один бронезилет на мені важив 16 кілограмів. А ще – автомат, боеприпаси, каска, командирська сумка. З цим всім необхідно хутко виїхати з вертольота і зайняти позицію, на це нам дали одну хвилину. Далі вирити окоп і виконувати накази. Це важко, але цікаво. Зараз я можу стверджувати: я хочу підписати наступний контракт і далі служити в цьому полку.

P.S. Відеорозповідь про службу в ВДВ молодшого сержанта Миколи Казюка наші читачі можуть подивитись на сайті нашої газети. Близьким часом на ТРК "Львів" за ініціативи Західного регіонального медіа-центру Міністерства оборони України у програмі "Вечір у Львові" відбудеться прямий ефір за участі десантників полку. Також до Дня Збройних Сил України в полку проводиться акція "Один день в армії". Про всі ці заходи ми неодмінно розповімо на сторінках нашої газети та викладемо відеозвіти на нашому сайті.

Владислав Назаркевич. "Крила України". Фото автора.

72 роки: політ нормальний!

22 листопада 2013 року гвардійська Московська бригада транспортної авіації відзначила чергову річницю з дня утворення

Авіаторів із Мелітополя сьогодні знають далеко за межами України. Військові транспортники Іл-76МД з українськими розпізнавальними знаками на борту вже давно стали символом професіоналізму. Незважаючи на спекотний клімат Африки чи Близького Сходу, екстремально низькі температури Крайньої Півночі, екіпажі цих крилатих ваговозів, а разом з ними й служби наземного забезпечення, здатні виконати завдання будь-якого рівня складності. І в кожному своєму зверненні військовослужбовці авіаційної бригади рівняються на своїх попередників, тих, кому випала честь боронити рідну землю від німецької навали, а в післявоєнні роки – примножувати славі бойові традиції ратними здобутками.

Формування полку почалося у листопаді 1941 року у місті Алатир Чуваської АРСР. Його основним ядром були льотчики Жовтневого аероклубу м. Москви, евакуйованого на схід. Решта особового складу прибула з Московського військового округу і запасного авіаполку. Вже до середини грудня її формування було закінчено: укомплектовано особовим складом і літаками По-2. Невдовзі новостворений нічний бомбардувальний авіаційний полк розпочав свій славний бойовий шлях дорогами Великої Вітчизняної...

За виявлені в боях проти фашистських загарбників відвагу, стійкість, дисципліну і організованість, за героїзм особового складу полк нічних бомбардувальників наказом Наркома Оборони №374 від 22.11.1942 року перейменовані у гвардійський бомбардувальний авіаційний полк, а ще за півроку йому присвоєно почесне ім'я "Московський". У 1942-1944 роках полк брав безпосередню участь у знищенні ворога й на українській землі: Харківська, Міуська, Мелітопольська операції, операція з ліквідації Нікопольського плац-

дарму на лівому березі Дніпра, Кримська операція тощо.

Загалом, за роки війни понад 300 офіцерів, сержантів і солдат частини нагороджено орденами та медалями, з них – 4 "Золоті Зірки" та 11 орденів Леніна. За час операцій було здійснено 15667 вильотів із загальним нальотом 19322 години, скинуто майже 2 415 тонн бомб та 10 536,1 тисяч листівок.

У післявоєнні роки частину переформовано у Гвардійський транспортно-десантний авіаційний Московський полк та перебазовано у місто Мелітополь. За цей час авіатори успішно освоїли та експлуатували літаки Іл-2, Лі-2, Іл-12, Як-14, Ту-4. З 18 квітня по 1 листопада 1962 року полк було переозброєно на літаки Ан-12, а з середини 80-х їм на зміну прийшли Іл-76МД.

Суворим десятирічним випробуванням для особового складу частини стала участь у бойових діях у Республіці Афганістан. Вже в грудні 1979 року полк приступив до виконання поставлених командуванням завдань. За мужність та відвагу при виконанні інтернаціонального обов'яз-

ку – десятки військовослужбовців полку були відзначені високими урядовими нагородами.

28 березня 1992 року, після проголошення Незалежності України та включення полку до складу Збройних Сил України, особовий склад склав Присягу на вірність народу України. У 2003 році, згідно з директивою Головнокомандувача Військово-Повітряних Сил Збройних Сил України, 25-й гвардійський Московський військово-транспортний авіаційний полк та 25-а авіаційна база переформовані у гвардійську Московську авіаційну транспортну бригаду.

За доби незалежної України особовий склад частини виконував завдання у різних куточках планети. Серед них – ротації миротворчих військ ООН у Югославії, Лівані, Ліберії, перевезення гуманітарної допомоги у десятки держав світу, участь у повітряних парадах за нагоди Дня незалежності України, в авіапоказі у Великій Британії та в авіашоу у Польщі. Було здійснено переліт "Україна – Північний полюс – 2000" та десантування парашутистів, перевезення авіаційної техніки і вантажів до Казахстану

та Азербайджану, евакуація громадян України з охоплених війною Лівії та Сирії, перевезення спецвантажів в Африці тощо.

Військові транспортники були задіяні до численних навчань, зокрема й миротворчих. Серед них – "Щит миру-2000", "Козацький степ-2001", "Козацький степ-2005", "Кооператив KI-2005", "Брімонт Маринер-2006", "Чисте небо-2006", "Рішуча дія-2008", "Взаємодія-2010" та інших.

З 2009 по 2013 роки авіатори із Мелітополя брали участь у міжнародних операціях "Козаки на кризі" та "Північний сокіл" з перевезення пального із авіабази "Туле" до станції "Норд" на острові Гренландія.

Цими днями особовий склад гвардійської Московської бригади транспортної авіації відзначив 72-у річницю з дня формування. За традицією, на урочистих заходах, що відбулись у 44-му гарнізонному Будинку офіцерів міста Мелітополя, окрім військовослужбовців та працівників бригади, були присутні ветерани частини, представники місцевих органів влади, об'єднаного районного військового комісаріату, ветеранських та громадських організацій міста.

Виступаючи перед урочистим зібранням, командир бригади полковник Дмитро Мимриков зазначив, що військовослужбовці частини з честю продовжують славні традиції авіаторів попередніх поколінь, сумлінно працюють над удосконаленням льотного вишколу та з високим фаховим рівнем виконують усі поставлені перед бригадою завдання. Серед кращих – начальник штабу бригади підполковник Володимир Колесник, начальник зв'язку майор Олександр Гнед, заступник командира авіаційної ескадрильї майор Олександр Білий.

– Вже п'ятий рік поспіль особовий склад та авіаційна техніка нашої бригади залучаються до виконання авіаційних перевезень в інтересах Королівства Данія, – наголосив полковник Дмитро Мимриков. – Подібні міжнародні операції не тільки дозволяють підвищувати натренованість льотчиків та персоналу забезпечення в непростих умовах Півночі, а й сприяють формуванню позитивного іміджу Повітряних Сил ЗС України і нашої держави в цілому як надійного партнера. Невдовзі розпочнеться підготовка до чергової місії, яку ми повинні виконати в кращих традиціях нашої бригади. У нас попереду – багато роботи, і я вірю в особовий склад, у його професіоналізм, у самовідданість та наполегливість під час досягнення поставленої мети.

На закінчення урочистостей перед присутніми виступили творчі колективи будинку офіцерів та міста Мелітополя.

**Леонід Пономарьов,
м.Мелітополь.**

ЖІНКИ В АРМІЇ

Миколаївські десантниця стануть героїнями японського документального фільму

Днями до розташування 79-ї окремої аеромобільної бригади Високомобільних десантних військ ЗС України завітала знімальна група японського телеканалу TV Tokyo. Іноземні журналісти Хідекі Кодaira та Хіроші Сакума знімали сюжет, який буде присвячений Україні.

Однією з головних героїнь майбутнього сюжету стала переможниця конкурсу краси "Міс десант-2011" Олена Кольчак. Японських журналістів цікавило, чому дівчина обрала для себе такий непростий вид діяльності, наскільки важко залишатися привабливою жінкою, проходячи службу в такому мужньому роді військ, та як Олена опанувала свою військову спеціальність.

Супроводжував телевізійників з

Країни Східного Сонця заступник командира з виховної роботи підполковник Іван Савка. Офіцер провів коротку екскурсію з'єднанням, розповів про історію бригади і завдання, які стоять перед військовослужбовцями. Жінки-військовослужбовці бригади уклали парашути, виконували вправи на повітрянодесантному комплексі, розбирали і збирали автомати, відпрацювали прийоми рукопашного бою.

Сюжет про миколаївських десантниць незабаром вийде на національному японському телеканалі TV Tokyo в передачі "Дивовижний світ". Даний проект розповідає жителям Японії про інші країни крізь призму незвичайних фактів, які намагаються знайти журналісти. Крім красивих миколаївських десантниць, японські телевізійники в Україні знімали атомну електростанцію в Чорнобилі, найбільший літак у світі, створений українськими авіабудівниками Ан-225 "Мрія", незвичайні кафе у Львові.

За словами координатора проекту в Україні Анни Чорноус, японським журналістам дуже сподобалася наша країна: "Гості були вражені красою українських жінок, про яку вони багато чули, але вважали цю інформацію дещо перебільшеною. Однак за тиждень перебування в нашій країні вони переконалися, що усе почуте – справжнісінька правда. Українські чоловіки здалися японцям сильними та мужніми. Ще телевізійників приємно вразила доброзичливість, з якою їх зустрічали скрізь, де б вони не з'являлися".

www.mil.gov.ua

Власне "зоряне небо" з'явилося у школі на Вінниччині

Єдиний в Україні шкільний планетарій відкрили у Тиврівському ліцеї. За розмірами планетарій – немалий, поступається лише Київському і Донецькому. Діаметр купола сягає 12 метрів. А сам купол, як зізнається директор школи-ліцею, дістався у спадок від колишньої церкви.

– Школа-ліцей знаходиться у старовинній будівлі – колишньому палаці пана Ярошинського, – пояснив Андрій Подзігун, директор школи-ліцею. – Приміщення сучасної обсерваторії у минулому було церквою, звідти і купол. Облаштували обсерваторію фахівці із столиці – фарбували стіни, стелю, встановлювали дзеркала.

Астрономії у ліцеї надається особливе значення. Офіційно вивчають її раз на тиждень, починаючи із дев'ятого класу, та насправді школярі проводять із вчителем астрономії Володимиром Слюсарчуком значно більше часу. Проходять і вечірні заняття, коли видно зоряне небо.

Зараз на навчання та екскурсію до Тиврівського ліцею з'їжджаються розумники з усієї області.

Анастасія Олехнович. "Крила України".

УКРАЇНСЬКИЙ СТАРТ

Відбувся пуск ракети-носія "Дніпро"

21 листопада 2013 року о 09:10 за київським часом в рамках програми "Дніпро" з пускової бази "Ясний" (Оренбурзька область, Російська Федерація) відбувся пуск ракети-носія "Дніпро".

Ракета вивела на орбіту космічні апарати восьми країн-замовників, а саме: DubaiSat-2 (ОАЕ), SkySat-1, AprizeSat-7/8 (США), GOMX-1 (Данія), WNI Sat (Японія), BRITE-Poland (Польща), контейнери ISIPod (Нідерланди) з космічними апаратами Cubesat, STSat-3 (Корея), UniSat-5 (Італія) та блок перспективної авіоніки БПА-3 (Україна).

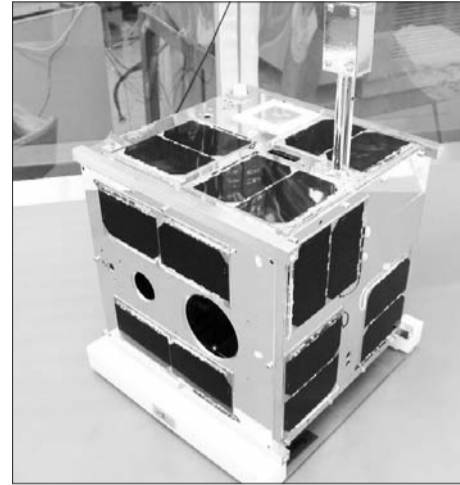
Пуск проведено міжнародною космічною компанією "Космотрас".

Ракета-носієй "Дніпро" розроблена державним підприємством "Конструкторське бюро "Південне" ім. М.К. Янгеля та виготовлена державним підприємством "Виробниче об'єднання "Південний машинобудівний завод ім. О.М.Макарова" в кооперації з українськими та російськими підприємствами на базі конверсійної міжконтинентальної балістичної ракети РС-20 (SS-18).

Пуск ракети-носія "Дніпро" є яскравим прикладом плідної співпраці держав у космічній сфері. Зазначений пуск став 19-м в рамках програми "Дніпро".

СПІВПРАЦЯ У КОСМОСІ

Перший польський супутник "Лем" вийшов на зв'язок

Перший польський науковий супутник "Лем" буде вивчати пульсації зірок у рамках унікального австро-канадсько-польського проекту BRITe Explorer Constellation (BRITE), про це розповів професор варшавського Астрономічного центру імені Миколи Коперника Олексій Пам'ятних.

Польські вчені встановили зв'язок із супутником "Лем". "Супутник відгукнувся на першому оберті. На другому зв'язок не вдалося встановити, тому що реальна орбіта, як завжди, трохи відрізняється від розрахункової. Це стандартна ситуація. Треба переобчислити орбіту і перенаправити антену. Ми вже отримали з космодрому необхідні для цього дані", - сказав він.

За словами Пам'ятних, наукова робота почнеться через три-шість місяців. "Потрібно провести всі технічні тести, перевірити, наскільки вдається орієнтувати супутник і стабілізувати його, тому що протягом декількох тижнів він повинен бути спрямований в одну і ту ж точку на небі", - пояснив учений.

Головною науковою задачею проекту будуть високоточні вимірювання коливань яскравості масивних зірок. Крім того, вчені зможуть "попутно" виявити нові екзопланети, досліджувати великомасштабні структури на поверхні зірки - "зоряні плями", знаходити комети.

"Пульсації зірки на різних частотах відображають фізичні процеси в її надрах - термоядерні реакції, перемішування речовини, перенесення випромінювання, обертання зоряних надр. Заплановані спостереження дозволять вивчити деталі цих складних процесів. Результати досліджень будуть, зокрема, цікаві дослідникам термоядерних реакцій", -

сказав Олексій Пам'ятних.

Супутник склали фахівці Центру космічних досліджень (ЦКМ) і Астрономічного центру імені Коперника Польської академії наук в рамках міжнародного проекту BRITe зі спостереження за приблизно п'ятьмастами найбільш яскравими зірками на небі. У програмі беруть участь два австрійських, два канадських і два польських ("Лем" і "Гевелій") супутники, кожен з них важить всього 7 кілограмів і має розміри куба зі стороною 20 сантиметрів. Перший польський супутник складений, в основному, з компонентів, виготовлених у Лабораторії космічних польотів університету в Торонто, а другий - суто польська продукція.

"Велика перевага цього проекту - ціна. Для космічних проектів він виключно недорогий", - зазначив Пам'ятних, додавши, що польська частина обійшлася у 15 мільйонів злотих (майже \$ 5 млн).

"Дуже важливо, що безперервні високоточні спостереження яскравості зірок буде здійснювати відразу ціле сімейство супутників. Причому, вперше спостереження з космосу будуть проводитися одночасно в двох кольорах (три супутники працюватимуть з червоним фільтром і три - з блакитним). При пульсаціях зірки змінюють блиск в різних кольорах по-різному, і тому вдасться детальніше, ніж раніше, порівняти результати спостережень з теорією", - наголосив професор.

КОСМІЧНИЙ ПРОЕКТ

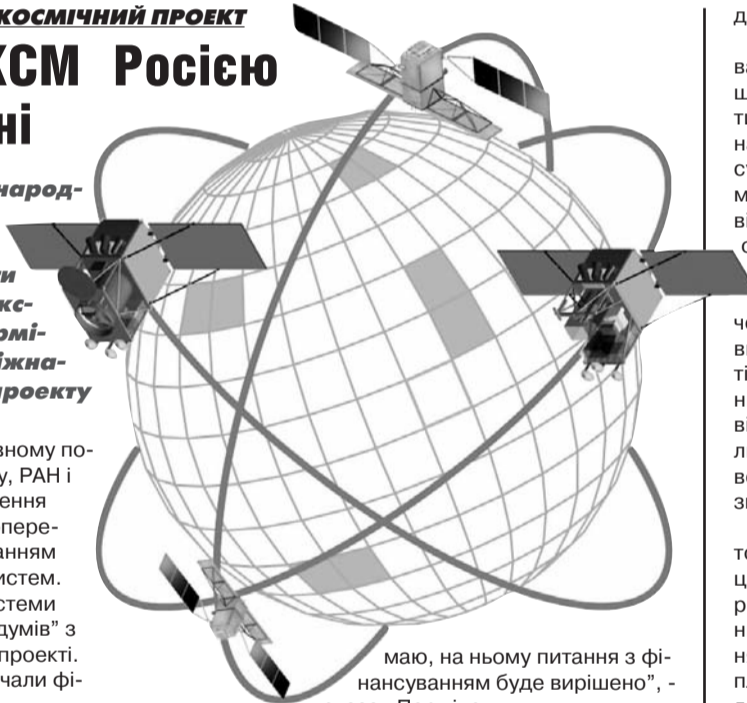
Фінансування МАКСМ Росією вирішиться в грудні

Питання з фінансуванням Міжнародної аерокосмічної системи глобального моніторингу (МАКСМ) з боку Росії може бути вирішено в грудні, як вважає експерт Роскосмосу Анатолій Пермінов, який очолює правління Міжнародного комітету з реалізації проекту МАКСМ.

Цей проект, який з 2009 року в ініціативному порядку просуває група фахівців Роскосмосу, РАН і ряду інших організацій, передбачає створення єдиної глобальної системи прогнозу та попередження про небезпечні явища з використанням вже існуючих супутникових та наземних систем.

Пермінов зазначив, що розробники системи МАКСМ вже підписали "десять меморандумів" з багатьма організаціями, зацікавленими в проекті. Крім того, влада України і Білорусії вже почали фінансування проекту.

"Білорусія і Україна вносять вже свою частину коштів. Казахстан, Вірменія і Росія поки не профінансували, в грудні буде спеціальне засідання, я ду-

маю, на ньому питання з фінансуванням буде вирішено", - сказав Пермінов.

Він додав, що автори проекту розраховують також на підтримку Євросоюзу, зокрема в рамках Сьомої рамкової програми ЄС (з розвитку науки).

ДОСЛІДЖЕННЯ

LADEE вийшов на орбіту Місяця

Зонд НАСА LADEE вийшов на низьку навколomisячну орбіту і починає збір даних про газову оболонку Місяця та пилу біля його поверхні, повідомляє аерокосмічне агентство.

Фахівці центру НАСА імені Еймса 20 листопада отримали підтвердження, що двигуни LADEE спрацювали штатно, і апарат вийшов на орбіту висотою від 12 до 60 кілометрів над місячною поверхнею - оптимальну висоту для збору даних про вкрай розріджену атмосферу Місяця.

На цій орбіті протягом 100 днів прилади зонда збиратимуть наукову інформацію.

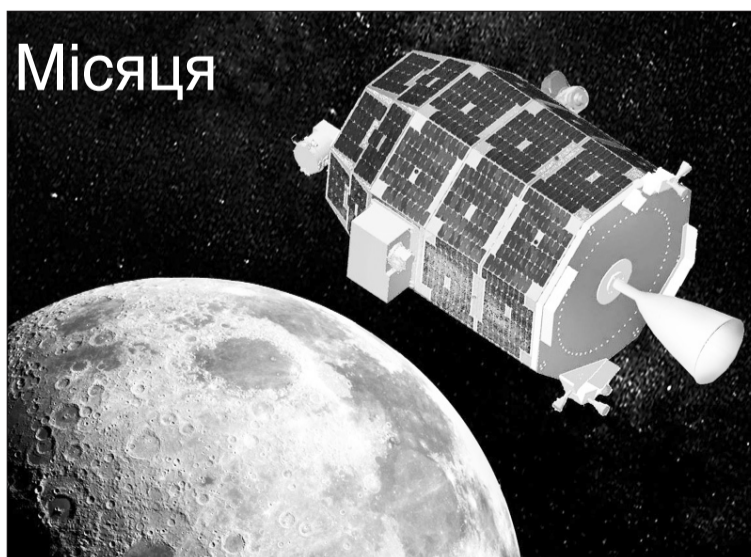
"Через неоднорідності місячного гравітаційного поля орбіта LADEE вимагає постійних зусиль щодо її підтримки - маневри для корекції траєкторії проводяться кожні три - п'ять днів", - зазначив менеджер проекту Батлер Хайн (Butler Hine).

Викиди ракетного палива, які потрапляють в екзосферу Місяця, коли на її орбіті з'явиться китай-

ський зонд "Чан'е-3", перешкоджають американському зонду LADEE зібрати коректну інформацію, але в той же час дадуть можливість отримати унікальні дані, як вважає Джефф Плескія (Jeff Plescia) з університету Джона Хопкінса (США).

"Поява зонда "Чан'е-3" на місячній орбіті і його посадка призведуть до істотного забруднення місячної екзосфери ракетним паливом", - пояснив Плескія, думку якого наводить видання Space.com.

"З іншого боку, посадка "Чан'е-3" дає вченим, що обробляють дані LADEE, і нові можливості", - зазначив Плескія. Він пояснив, що "Чан'е-3" спочатку буде викидати відпрацьоване паливо на відносно високій орбіті, а потім на різних висотах по мірі спуску на поверхню Місяця. Це

дасть вченим можливість досліджувати, як викиди зонда розподіляються у місячній екзосфері і куди вони після цього подінуться. LADEE також зможе зібрати дані про те, як клуби пилу, які піднімає "Чан'е-3" при посадці, поведуться в місячних умовах.

Проект LADEE (Lunar Atmosphere and Dust Environment Explorer) загальною вартістю 280

мільйонів доларів призначений для дослідження вкрай розрідженої місячної атмосфери (екзосфери) і пилових частинок у її поверхні. Зібрані дані допоможуть вченим судити про екзосферу Меркурія і інших тіл Сонячної системи. За допомогою апарату LADEE проводяться також експерименти лазерного зв'язку між Місяцем і Землею.

РУБЕЖІ

Україна готова допомогти NASA у вивченні Марса

Український віцепрем'єр Юрій Бойко заявив, що Україна готова допомогти NASA у вивченні Марса, передає ІТАР-ТАРС.

За його словами, "великі і амбітні плани в космічній галузі можуть бути реалізовані тільки кількома країнами разом".

Бойко вважає, що "Україна могла б здійснювати експертизи для міжнародного консорціуму, який буде підтримувати зусилля NASA, пов'язані з Марсом".

У NASA поки ніяк не прокоментували пропозицію українського віцепрем'єра.

ДО 70-РІЧЧЯ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

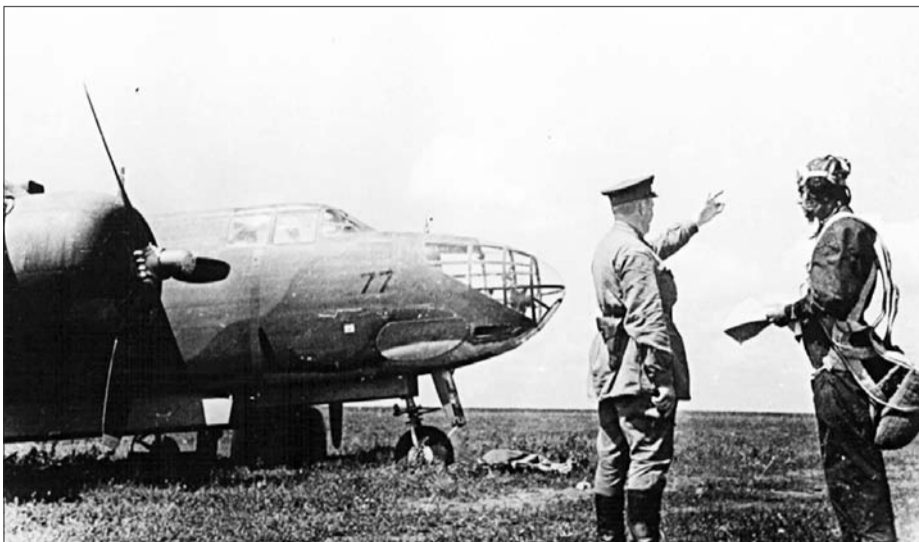
Роль авіації в операціях по визволенню України

Продовження. Початок у № 43.

Нагрузка на авіаційні соединения предполагалась дифференцированной, достигая своего максимума в первый день операции. Так, в 5-й ВА в первый день наступления было запланировано 250 самолёто-вылетов Пе-2, 400 самолёто-вылетов Ил-2 и около 270 самолёто-вылетов истребителей. В течение последующих трёх дней активность несколько снижалась, составляя для бомбардировщиков 700, штурмовиков – 1000 и истребителей – 1050 самолёто-вылетов.

Концентрация авіації была поистине беспрецедентной. Так, на узком девятикилометровом участке прорыва, выбранном командующим Степным фронтом И.Коневым, по плану должны были действовать 181 штурмовик и 240 истребителей!

Во 2-й ВА каждую из штурмовых дивизий закрепили за "своей" общевойсковой армией. 291-я шад должна была взаимодействовать с 6-й гвардейской армией генерал-лейтенанта И.Чистякова, а 5-й шак – с 5-й гвардейской армией А.Жадова. Особое внимание было уделено авіаційній підтримці танкових армій. Так как оба танковых объединения вводились в сражение в полосе Воронежского фронта, 5-й шак после завершения прорыва 5-й гвардейской армией должен был полностью переключиться на содействие армиям М.Катюкова и П.Ротмистрова, с которыми взаимодействовали 4-я гв. и 264-я шад. Для этого при штабе каждой танковой армии находился командир штурмовой авиадивизии с рацией, который и наводил свои "илы" на цель. Кроме того, при штабе 18-го танкового и 5-го механизированного корпусов находились помощники командиров по воздушно-стрелковой службе 4-й гв. шад, а также 91-го и 92-го гв. шап. Во 2-й ВА была также предусмотрена зона, насыщенная зенитной артиллерией, предназ-

начавшаяся для отсечения от штурмовиков немецких истребителей.

Нельзя не отметить, что важной вехой в подготовке к наступлению стала деятельность разведывательной авіації, которая провела за короткий промежуток времени аэрофотосъемку всей оборонительной полосы противника. В основном эту работу выполняли экипажи 454-го бап и 511-го рап 2-й и 5-й ВА. Полученные фотосхемы, сделанные литографическим способом, были 1 августа направлены штабам во все наземные армии. Дешифровка фотографий, в частности в штабе 5-й ВА, позволила оценить глубину немецкой обороны в районе Белгорода, состоявшей из двух полос в 18 километров. Кроме того, авіаційні корпуси и дивізії получили схеми аеродромів базирования авіації противника.

В начале августа авіаційною розвідкою начали отмечаться интенсивные переброски живой силы и техники к Харькову. Так, 1 августа было отмечено до

1000 автомобилей, двигавшихся от Полтавы в направлении Харькова. На следующий день эта цифра несколько уменьшилась, но всё же оставалась значительной – было отмечено передвижение около 800 машин. С 1 по 3 августа в направлении из Ахтырки на Томаровку и Пушкарное проследовало до 1500 автомашин и около 100 танков. Действительно, пользуясь данными радио- и авиаразведки, командование группы армий "Юг" 2 августа доложило в ОКХ свои опасения, что русское наступление не за горами, потребовал вернуть дивизии, переданные ранее в группу армий "Центр", а также отдал приказ о начале переброски 3-й танковой дивизии в район Белгорода. Однако эти запоздалые решения, как показали развернувшиеся вскоре события, не могли уже ничего изменить. Первый раунд борьбы остался за советской стороной. Освобождение Украины началось!

Далі буде.

Вот и не стало Алёши...

Скорбная весть недавно пришла из далёкого Алтайского края, известного своим суровым климатом и мужественными характерами живущих там сибиряков. 3 ноября на 92-ом году жизни скончался Алексей Скурлатов, ставший прототипом легендарного памятника солдатам-освободителям в Болгарии – "Алеша". Ушёл человек, в образе которого был прославлен бессмертный подвиг советского солдата. Человек, который перед тем, как ступить на болгарскую землю, освобождал Украину...

19-летнего Алёшу призвали на фронт в августе 41-го. Из выносливых и смелых сибиряков формировали лыжные батальоны, в один из которых, в артиллерийскую разведку, он и попал. Боевое крещение сибиряк принял у деревни Крюково под Москвой, про которую, кстати, была написана трагическая песня, помните её скорбные слова? "У деревни Крюково погибает взвод...". А сколько их, взводов, батальонов и даже дивизий полегло тогда там...

Потом молодой разведчик воевал под Калинином, Ржевом, Вышним Волочком. Был тяжело ранен. К маме на Алтай полетела первая похоронка на сына, потом – вторая. У деревни Верёвкино Алексея накрило взрывом. Засыпало землёй так, что только ноги и лицо были видны. Заживо погребённый, пролежал сутки. Проходившие мимо санитары уже было решили, что он мёртв, но девочка-санитарка заметила, что у него дёргается глаз. Вытащили

из-под завала израненного, контуженного.

После выздоровления участвовал в битве на Курской дуге, в боях на Украине, в частности, в Никопольско-Криворожской наступательной операции. За мужество и героизм, проявленные в одном из боёв этой операции, был награждён вторым орденом Красной Звезды. Вот что написано в наградном листе от 8 февраля 1944 года:

"30.01.1944... двигаясь в боевых порядках пехоты и не обращая внимания на артиллерийский обстрел, ни на минуту не прекращая наблюдения за противником, своевременно обнаружил его огневые точки. Во время наступления с 30.01.44 по 3.02.44 им были обнаружены артбатарея, станковой и ручной пулемёт противника, которые уничтожили огнём дивизиона. В момент контратаки пехоты и танков противника Скурлатов из своего личного оружия уничтожил двух немецких солдат. Будучи раненным, отказался уйти с поля боя, продолжал ещё интенсивнее вести огонь по врагу..."

Однако в фронтовой суматохе приказ о награждении от 23 февраля 1944 года затерялся, и только в 2012 году алтайская журналистка случайно обнаружила его в архивах. Вот так награда за освобождение Украины нашла своего героя на Алтае спустя 68 лет.

Из-за последнего ранения, полученного в том же году, Алексею пришлось расстаться с разведкой и стать связистом. Когда советские войска осенью 1944 года вошли в Болгарию, он прокладывая связь от Софии до Пловдива. Здесь он встретил и Победу. Находясь в Пловдиве, по вечерам

молодые советские солдаты встречались со своими сверстниками-болгарами. Восторг окружающих вызвала картина, когда богатырь-сибиряк усаживал на плечи двух болгар и танцевал.

Особенно крепко Алексей сдружился с участником Сопrotивления Методи Витановым. Именно он, восхищённый статью своего друга, передал его фото местному скульптору Василу Родославоу, а потом узнал в возводимом на холме Бунарджик ("Холм Освободителей") памятнике советскому солдату своего русского "братушку" и написал мелом на гранитном камне постамента "Алёша".

Памятник Алёше в Пловдиве любят. Когда местные политики попытались снести монумент как "наследие коммунистов", горожане установили на горе Бунарджик круглосуточные дежурства, а женщины из красных и белых нитей сплели "русскому солдату" на шею гигантскую мартиницу – символ здоровья и долголетия. Местная пенсионерка Аня Минчева даже пыталась... усыновить каменного Алёшу. Хотела завещать ему квартиру, чтобы на вырученные за неё деньги можно было содержать монумент!

Сторінку підготував Олексій Тригуб.

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

2 - 8 грудня

2 грудня 1908 р. брати французи Вуазен виготовили фізюляжний триплан з тянучим гвинтом "Гуті-1".

2 грудня 1943 р. відбувся перший політ висотного винищувача "I-221(2A)" конструкції А.І.Мікояна та П.О.Журавльова.

2 грудня 1971 р. на озброєння ВМФ СРСР прийнято корабельний вертоліт Ка-25.

2 грудня 1990 р. відбувся запуск космічного корабля "Союз-ТМ-11", на його борту були космонавти В.М.Афанасьєв, М.Х.Манаров та японець Т.Акіяма.

3 грудня 1917 р. народився льотчик-випробувач, Герой Радянського Союзу П.С.Середа.

3 грудня 1930 р. створено Центральний інститут авіаційного двигунобудування ім. П.І.Баранова (ЦІАМ).

3 грудня 1945 р. здійснено першу в світі посадку на палубу корабля реактивного літака, Е.М.Браун на літаку "Вампір І" сім на авіаносець "Оун" (Великобританія).

3 грудня 1947 р. відбувся перший політ (з води) літака-амфібії Бе-8, М.В.Цепілов.

3 грудня 1950 р. народився начальник штабу ВПС ЗС України (2003-2004) М.О.Казаков.

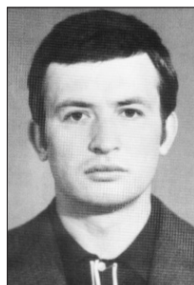
3 грудня 1959 р. народився начальник Генерального штабу - Головнокомандувач ЗС України В.М.Замана.

3 грудня 1963 р. здійснено перший успішний пуск із наземного старту МБР Р-36 (8К67) розробки ОКБ-586 М.К.Янгеля (Байконур).

3 грудня 1968 р. відбувся запуск військово-дослідницького супутника "Космос-257".

4 грудня 1903 р. народився організатор ракетної галузі О.С.Спирidonов.

4 грудня 1917 р. народився льотчик-винищувач, Герой Радянського Союзу Н.М.Гусаров.

4 грудня 1947 р. народився льотчик-випробувач ДКБ О.К.Антонова О.Б.Спальвіш.

4 грудня 1958 р. американці Боб Тім та Джон Кук злетіли з аеродрому Лас-Вегаса на літаку "Цесна 172" та знаходились у повітрі 64 дні, здійснюючи дозаправку, не припиняючи польоту.

4 грудня 1990 р. завершився навколосвітній переліт (почався 01.12.) Ан-124 "Руслан" з ТРДД Д-18Т через два полюси Землі. Літак пролетів 50005 км за 72 год 16 хв 15 сек і встановив сім світових рекордів. Командир Л.В.Козлов.

5 грудня 1902 р. народився маршал авіації М.С.Скрипко.

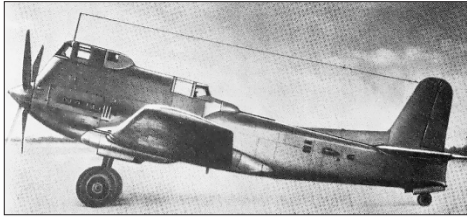
5 грудня 1913р. народився льотчик-винищувач, Герой Радянського Союзу А.Д.Якименко.

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

2 - 8 грудня

5 грудня 1948 р. відбувся перший політ важкого штурмовика Іл-20 з двигуном М-47, льотчик-випробувач В.К.Коккінікі.

5 грудня 1951 р. почалося формування радіотехнічних військ ППО в окремий рід Військ ППО.

5 грудня 1953 р. народився бортінженер-випробувач АНТК ім. О.К.Антонова В.В.Бичков.

5 грудня 1969 р. народився заступник начальника Національного університету оборони України В.І.Доброгурський.

5 грудня 1985 р. у Миколаєві спущено на воду перший радянський авіаносець, розрахований на приймання класичних літаків (судно ВМФ СРСР "Тбілісі", згодом – "Адмірал флоту Кузнецов").

6 грудня 1913 р. народився льотчик-винищувач, Герой Радянського Союзу М.І.Світєнко.

6 грудня 1941 р. за проявлені в боях мужність і героїзм 29-й, 129-й, 155-й і 526-й винищувальні авіаційні полки ВПС СРСР перейменовані в "гвардійські". День народження авіаційної гвардії.

6 грудня 1948 р. народився ракетобудівник, Генеральний директор ДП "Південний машинобудівний завод ім. О.М.Макарова" (1992-2005), Генеральний директор НКАУ, Герой України Ю.С.Алексєєв.

6 грудня 1948 р. народився заслужений військовий льотчик В.М.Горбась.

6 грудня 1991 р. Верховна Рада України затвердила Закони "Про оборону України", "Про Збройні Сили України", якими проголошено створення Збройних Сил України.

6 грудня 1991 р. вийшла постановою про створення Міждержавного авіаційного комітету (МАК).

7 грудня 1773 р. народився англійський вчений та винахідник в галузі авіації Дж.Кейлі.

7 грудня 1910 р. народився заслужений льотчик-випробувач Г.М.Шиянов.

7 грудня 1922 р. народився льотчик-штурмовик, Герой Радянського Союзу Д.М.Зайцев.

7 грудня 1932 р. народився заслужений військовий льотчик СРСР, перший заступник командувача 5-ї Повітряної армії (1978-1979) А.Є.Стрижаків.

8 грудня 1903 р. народився конструктор авіаційного озброєння М.І.Волков.

8 грудня 1927 р. народився льотчик-космонавт, двічі Герой Радянського Союзу В.О.Шаталов.

8 грудня 1936 р. встановлено перший радянський світовий рекорд висоти польоту з вантажем 10 т для гідролітаків – 1942 м, Т.В.Рябенко на літаку АНТ-22 (МК-1).

8 грудня 1948 р. народився голова правління ВАТ "Український науково-дослідний інститут авіаційних технологій", заслужений діяч науки України Г.О.Кривов.

8 грудня 1953 р. народився льотчик-випробувач АНТК ім. О.К.Антонова Є.Є.Лучко.

НЕЗВИЧАЙНІ
ЛІТАКИ

Включений в "Памятку разведчику зенитной артиллерии..." как вероятный противник, немецкий тактический разведчик BV.141 так никогда и не появился на Восточном фронте.

BV.141 изначально проектировался как ближний разведчик – легкий бомбардировщик, способный также выполнять задачи легкого штурмовика и постановщика дымзавес. В задании определялся экипаж из трёх человек, круговой обзор для экипажа и мощность двигателя 850-900 л.с. на взлёте.

Первый полёт странного самолета BV.141, состоялся 25 февраля 1938 года. Разведчик успешно прошел первые этапы испытаний, и строительство прототипов было продолжено. Вооружение машины состояло из двух направленных вперёд неподвижных 7,9-мм пулеметов MG-17, двух пулеметов MG-17 того же калибра на подвижных установках и держателей для подвески четырёх 50-килограммовых бомб. 9-цилиндровый двигатель воздушного охлаждения BMW-132N мощностью 865 л.с. разгонял аппарат до 397 км/ч.

Необычный внешний вид не мог служить основанием для отклонения проек-

та, и было выдвинуто требование об увеличении тяговооружённости машины. Однако новый проект с более мощным мотором имел худшую управляемость и массу мелких дефектов, устранение которых потребовало длительное время. Так что пятый и последний BV.141b-V13 (NC+RH) был готов только к 15 мая 1943 года.

Необходимость постройки в серии ещё одного разведчика отпала, когда вы-

яснилось, что эти задачи с успехом решает FW.189. Кроме того, после повреждения заводов Focke-Wulf на Blom und Voss было переведено производство Fw.200 Condor, который занял 80% мощностей. Командование Люфтваффе отнеслось к "уродцу" без особого энтузиазма и убедило Министерство вооружений отложить начало выпуска BV.141. Как оказалось, навсегда.

Власовская авиация на театрах военных действий

Обсуждение текущих проблем. Слева направо: майор Бычков, майор Тарновский, поручик Скорнев и генерал-майор Мальцев.

Продовження. Початок у № 44.

С октября 1943 года отобранные по лагерям для военнопленных авиаторы начали собираться на авиационной базе в Суwalkах. Там они проходили отбор по профессиональным и медицинским показателям, подвергаясь обязательной проверке. Ведь немцы не без оснований опасались, что значительная часть не очень надёжных "волонтеров", презрев обещанные ужасы и понадеясь на знаменитое русское "авось", тут же махнёт к своим на немецких самолётах.

Между тем уже к концу ноября авиатруппа была полностью укомплектована, и после 2-месячного восстановления сил вызволенных из лагерей узников сочли готовыми к службе Третьему Рейху. В Морицфельде под Инстербургом из них сформировали "Авиатруппу Хольтерса", имевшую несколько подразделений по специальностям и располагавшую трофейными советскими самолётами. Технический состав, механики и шоферы учились вместе с немцами в Технической школе Люфтваффе на берлинском аэродроме Темпельхоф. Отобранные для переподготовки на немецкие самолёты лётчики проходили обучение на базе Хильдешайм под Ганновером.

Немалый упор в работе с русскими авиаторами делался не только на профессиональную подготовку, но и на знакомство вчерашних пленников с Германией, а также прельщение их европейскими ценностями и образом жизни. А последние были более чем сносными: как вспоминал один из офицеров, "размещали по 4 человека в комнате. Для каж-

дого была отдельная кровать с постельным бельем и одеялом, выдавались два комплекта нового обмундирования и паёк по нормам Люфтваффе. Все добровольцы получали денежное содержание по 16 немецких марок в месяц".

Недавние лагерные "доходяги", хотя и жили в казармах, пользовались достаточной свободой, для них устраивали вечеринки с немецкими лётчиками, "пивные встречи" и знакомства с бюргерами. Выгодно отличалась и постановка лётного дела: если летом 1942 года в ВВС РККА приходили истребители с налётом 15-20 часов, нередко не имевшие ни единой воздушной стрельбы, то немецкие инструкторы считали необходимым для выпусканика 450 часов налёта, а кроме того, по сложившейся системе, ещё 200 часов набирались в эскадре на фронте до перехода к боевой работе. Встречи имели успех: один из лётчиков, капитан Артельцев, обращаясь к "немецким лётчикам – товарищам по оружию", писал в газете "Доброволец":

"Вы встретили нас, как братья, вы сумели сердца нам согреть."

"А сегодня единою ратью нам навстречу рассвету лететь."

"Пусть Родина наша под гнётом, но тучам солнца не скрывать –"

"Мы вместе ведём самолёты, чтоб смерть и террор победить".

Для начала русских лётчиков привлекали к работе в качестве перегонщиков для доставки самолётов с авиазаводов рейха в части. Их база находилась в Гильдесхайме под Ганновером. Отдельная группа техников из 40 человек занималась ремонтом трофейных советских самолё-

тов, шедших затем в исследовательский центр Люфтваффе в Рехлине и Темпельгофский институт для испытаний.

К концу 1943 года русских лётчиков направили на Восточный фронт. В составе 1-го воздушного флота из них была образована "Вспомогательная ночная штурмовая группа "Остланд" (Erganzungs-nachts – chlachgruppe Ostland), в которую вошли и 11-я ночная штурмовая группа (NSGr.11), сформированная в Йеве 18 октября 1943 года из эстонских добровольцев, и 12-я группа (NSGr.12) из литовцев, созданная 14 мая 1944 года в Лиепае. Обе они были вооружены разномастными устаревшими машинами, приспособленными для ночных бомбардировок, преимущественно типов Ar-66С, Go-145, He-50 и He-46, а также трофейными "Фоккерами" С.Х и У-2. Оба этих подразделения были расформированы к 17 октября 1944 года с отступлением из Прибалтики, а не успевший разбежаться личный состав распределили по другим частям Люфтваффе.

Русскую часть "Остланда" составляла 1-я эскадрилья "восточных лётчиков" (1.Ostflieger-staffel), оснащённая хорошо знакомыми У-2, И-15, И-153 и другими устаревшими машинами отечественного производства.

Среди лётчиков-"остфлигеров" оказались и два Героя Советского Союза: истребитель капитан Семён Трофимович Бычков, служивший прежде в 937-м иап, имевший два ордена Красного Знамени и отличившийся на фронте ещё в 1941 году, и штурмовик старший лейтенант Бронислав Романович Антилевский, получивший "Золотую Звезду" Героя ещё за финскую кампанию.

В эскадрилью попала и женщина-лётчик Серафима Захаровна Ситник, заброшенная туда неисповедимой прихотью военной судьбы: будучи начальником связи 205-й иад в звании майора, она была сбита "Мессерами" в воздушном бою и раненной попала в плен, где её и отыскал Мальцев. Подобранные немецкими мотоциклистами лётчица с тремя боевыми орденами на допросах отказывалась говорить с немцами, повинными в гибели её семьи. Мальцев выяснил, что её дочь и мать живы и сумел раздобыть "Юнкерс" для их доставки в Морицфельде. Ситник приняла предложение вступить в авиатруппу, хотя в воздух больше не поднималась из-за ранений, полученных при прыжке из горящего самолёта.

Далі буде.

За матеріалами журналу "Історія авіації", № 2, 2000 рік.

Сторінку підготував Олексій Тригуб.

Довідка "КУ". Народився М.В.Козачук 16 листопада 1979 року в м. Хмельницькому. Мав вищу юридичну освіту. В органах прокуратури - з 2001 року. Обіймав різні відповідальні посади в органах військової прокуратури Західного та Центрального регіонів України. З серпня 2012 року - Вінницький прокурор з нагляду за додержанням законів у воєнній сфері Центрального регіону України.

– Михайле Васильовичу, якими є основні акценти в організації діяльності очолюваної вами прокуратури у поточному році і що зроблено?

– Роботу усіх працівників Вінницької прокуратури з нагляду за додержанням законів у воєнній сфері у поточному році було скеровано на посилення ролі прокурора у кримінальних провадженнях, зокрема щодо організації процесу досудового розслідування, визначення його напрямків, координації процесуальних дій, сприяння у створенні умов для нормальної роботи слідчого. Саме такі принципи, я вважаю, є головними в діяльності будь-якої прокуратури, і результати не забаряться.

Протягом 2013 року Вінницькою прокуратурою з нагляду за додержанням законів у воєнній сфері закінчено досудове розслідування у 22 кримінальних провадженнях, 13 з яких направлено до суду з обвинувальним актом. Одне кримінальне провадження направлено до суду з клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності за не реабілітуючих підстав. 8 проваджень протягом року було закрито.

Варто підкреслити, що до суду з обвинувальним актом надіслано 5 кримінальних проваджень щодо кримінальних правопорушень у сфері корупції, 4 – щодо економічних кримінальних правопору-

Законність і право – понад усе!

Встановлений Указом Президента України у 2000 році День прокуратури, який відзначають 1 грудня, підтверджує важливість функціонування цього інституту на сучасному етапі розвитку України. Це свято є проявом шани та поваги з боку держави до всіх, хто стоїть на сторожі конституційних прав та свобод громадян, виконує особливі функції, спрямовані на зміцнення державності й законності в країні.

Важливу роль у дотриманні Верховенства Закону і Права у військових формуваннях та усіх, без винятку, силових структурах і відомствах відіграють представники прокуратур з нагляду за додержанням законів у воєнній сфері.

Пропонуємо нашим читачам інтерв'ю з Вінницьким прокурором з нагляду за додержанням законів у воєнній сфері старшим радником юстиції Михайлом Козачуком.

шень, з яких 2 – у бюджетній сфері.

Кримінальними правопорушеннями, які виявлені та розслідувалися Вінницькою прокуратурою з нагляду за додержанням законів у воєнній сфері державі, спричинено збитків у розмірі 266 тис. грн, з яких у ході слідства відшкодовано трохи менше 50% та на 140 тис. грн накладено арештів на майно.

– Чи можете Ви навести конкретні приклади кількох кримінальних порушень, в яких вже завершилось розслідування? Чи є, приміром, вироки судів?

– Звичайно, кілька прикладів навести можу. Так, під час планової перевірки в одній з військових частин працівниками прокуратури було викрито розкрадання службовими особами пального, а точніше бензину різних марок, на майже 110 тисяч гривень. Аби приховати сліди цього злочину, службові особи вносили завідомо неправдиві відомості до офіційних документів - актів на списання бланків суворого обліку та авансових звітів про нібито використання пального та талонів на видачу пально-мастильних матеріалів на поточне забезпечення життєдіяльності військової частини. Зазначене кримінальне провадження у жовтні 2013 року скероване до суду з обвинувальним актом.

Ще один приклад стосується любителів хабарів. Зокрема, нами було затримано військового комісара одного з районних військомісаріатів. Під час досудового розслідування встановлено, що військовий комісар, використовуючи своє службове становище в особистих інтересах, вимагав і отримав від військовозобов'язаного громадянина хабар в сумі 500 доларів США та 200 гривень за надання відстрочки від призову у зв'язку з хворобою. У вересні це кримінальне провадження розглянуто судом, та стосовно хабарника вже винесено обвинувальний вирок.

Інший розкритий нами злочин стосувався укладення фіктивного договору службовими особами однієї з військових частин Вінницького гарнізону з фізичною особою підприємцем про нібито закупівлю в останнього товару на суму 90 тис. грн. У подальшому на підставі фіктивних документів ці кошти незаконно були перераховані військовою частиною на рахунки фізичної особи підприємця. Кримінальне провадження у цій справі з обвинувальним актом було скеровано до суду у жовтні поточного року.

– Пане прокурор, а що Ви можете сказати про діяльність очолюваної Вами прокуратури у сфері запобігання та протидії корупції?

– Тут мені теж є що сказати і поділитися певним досвідом у дотриманні антикорупційного законодавства.

Так, під час проведення перевірки дотримання вимог Закону України "Про державний матеріальний резерв" встановлено, що голова правління одного з підприємств, зловживаючи службовим становищем, з корисливих мотивів, використав майно державного мобілізаційного резерву у виробничій діяльності очолюваного ним підприємства для отримання прибутку. За вказаних обставин голова правління підприємства порушив певні вимоги Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції" та Кодексу України про адміністративні правопорушення.

За результатами перевірки стосовно голови правління підприємства складено протокол про корупційне адміністративне правопорушення. У той же час, за відсутності судової практики притягнення до адміністративної відповідальності такого роду посадовців, адміністративну справу за складеним протоколом постановою Хмельницького міськрайонного суду Вінницької області від 28 лютого 2013 року закрито. При цьому судом допущено ряд порушень норм матеріального права.

Зважаючи на ці обставини, вказану постанову суду ми оскаржили. За результатами розгляду по-

дання прокурора 29 березня 2013 року Апеляційним судом Вінницької області правопорушника визнано винним у вчиненні корупційного адміністративного правопорушення та накладено адміністративне стягнення у вигляді штрафу.

Всього у поточному році складено три адміністративні протоколи про боротьбу з корупцією, які розглянуті, та за усіма цими протоколами особи визнані винними і притягнуті до відповідальності.

– Який стан справ в організації роботи прокуратури щодо представництва інтересів громадянина або держави в суді та їх захисту при виконанні судових рішень у поточному році?

– Вінницькою прокуратурою з нагляду за додержанням законів у воєнній сфері Центрального регіону України вживаються заходи представницького характеру щодо повернення оборонному відомству незаконно вилучених земель.

Так, 17 липня 2013 року Господарським судом Вінницької області задоволено позов Вінницького прокурора з нагляду за додержанням законів у воєнній сфері щодо визнання за державою в особі Міністерства оборони України права користування на земельну ділянку поблизу с. Петрик Літинського району Вінницької області площею 494,4 га вартістю понад 5,6 млн грн із водоймою, лісовими насадженнями та туристичною інфраструктурою.

Судом скасовано рішення місцевої ради та визнано недійсним державний акт на землю, якими за відсутності правових підстав в 1996 році було передано приватній структурі землі оборонного відомства, що з 1954 року використовувались для відпочинку військовослужбовців Вінницького гарнізону.

Усього протягом 2013 року за позовами Вінницького прокурора з нагляду за додержанням законів у воєнній сфері реально відшкодовано 1646 тис. грн, з яких до бюджету відшкодовано 362 тис. грн, в інтересах громадян – 345 тис. грн.

– Підводячи певну риску,

підсумуйте коротко річні результати прокурорського нагляду за додержанням і застосуванням законів та організації роботи з розгляду та вирішення звернень громадян.

– За результатами здійснення нагляду за додержанням і застосуванням законів у 2013 році в Єдиному реєстрі досудових розслідувань зареєстровано 11 кримінальних проваджень, із вжиттям конкретних заходів розглянуто 140 актів прокурорського реагування, за результатами розгляду яких до відповідальності притягнуто 276 посадових осіб, з них 8 посадових осіб представляють контролюючі органи. За актами прокурорського реагування відшкодовано 2232,4 тис. грн, з яких 671,4 тис. грн повернуто до бюджету.

Стосовно роботи зі зверненнями, то за звітний період до Вінницької прокуратури з нагляду за додержанням законів у воєнній сфері їх надійшло 218. З них 108 вирішено, до матеріалів кримінальних проваджень приєднано 12, до інших відомств для вирішення по суті направлено 74, повернуто заявникам – 7. Прийнято звернень громадян на особистому прийомі – 24, з них особисто прокурором – 5.

– Дякуємо Вам, Михайле Васильовичу, за цікаву і змістовну бесіду. Творчий колектив Друкованого органу Міністерства оборони України "Крила України" від себе та від імені читачів вітає Вас і у Вашій особі всіх працівників прокуратури з професійним святом. Бажаємо міцного здоров'я, щастя і благополуччя, творчої наснаги та наполегливості в досягненні благородної мети – забезпечення панування Права і Закону в ім'я Людини і зміцнення авторитету України.

Спілкувався Андрій Панчук. Спеціально для "КУ".

P.S. Коли інтерв'ю готувалося до друку, відповідним наказом Генерального прокурора України старшого радника юстиції Михайла Козачука призначено заступником прокурора Вінницької області.

Прокуратура полює на хабарників

Брифінг для засобів масової інформації на тему "Стан додержання законодавства про запобігання і протидію корупції у воєнній сфері в Західному регіоні України" провів прокурор Західного регіону України з нагляду за додержанням законів у воєнній сфері державний радник юстиції 3 класу Павло Богуцький. Журналістам він навіс числа, що свідчать про результати роботи його відомства. Цьогоріч прокурори викрили 16 злочинів, пов'язаних з отриманням та наданням неправомірної вигоди.

Також порушено 30 кримінальних проваджень з ознаками корупції. Одинадцять з них стосуються отримання неправомірної вигоди - хабара.

З 29 направлених до суду кримінальних проваджень з ознаками корупції 11 стосуються службових зловживань, поєднаних з використанням державного майна (розкрадання, розтрата), 10 – отримання та

надання неправомірної вигоди (хабарів) та 8 – безпосереднього розкрадання державного майна за використанням службового становища.

Загальна сума збитків, завданих державі у закінчених кримінальних провадженнях цієї категорії, складає майже два мільйони гривень, з них відшкодовано під час слідства 818 тисяч гривень, накладено арешт на майно

на суму 218 тисяч гривень. Для забезпечення відшкодування завданих цими злочинами збитків заявлено позовів на суму 3 мільйони 162 тисячі гривень.

Нашу газету цікавило два питання. Перше стосувалося ініційованого Міністром оборони України посилення боротьби з корупцією у військовому відомстві. Павло Богуцький підкреслив, що вже з початку другого півріччя ця робота почала приносити результати, і стан правопорядку в армії покращився. Більшість порушень у війську виявлено завдяки активності контролюючих органів Міністерства оборони України. На переконання прокурора, система протидії корупції в армії удосконалюється. І якщо така наступальна позиція органів військового управління збережеться, це принесе вагомі результати. Друге стосувалося припинення призову на строкову військову службу. Чи вплине це на стан корупції у військових комісаріатах? Тут Павло Богуцький зазначив, що в проку-

ратурі очікують зменшення кількості правопорушень. Однак адміністративні послуги, хоча й військового характеру, комісаріати й надалі надаватимуть, тож залишатимуться під пильною увагою правоохоронців. Він також повідомив, що у прокуратурі починають відзначати нову тенденцію – це правопорушення під час прийому на контрактну службу.

– Подекуди на одну посаду військовослужбовця контрактної служби претендують до десяти кандидатів, – підкреслив прокурор, – тож з'являється підґрунтя для зловживань, ми цю ситуацію знаємо і працюємо у відповідному напрямку.

Також Павло Богуцький підкреслив, що його відомство працює гласно і відкрито. Незабаром буде удосконалено систему зворотнього зв'язку для усіх, хто хоче звернутись в прокуратуру Західного регіону України з нагляду за додержанням законів у воєнній сфері.

Владислав Назаркевич.

ФЕХТУВАННЯ

Українка Ольга Харлан отримає золоту медаль Міжнародної федерації фехтування (FIE) як краща шаблістка за підсумками сезону.

Немає рівних на планеті в шаблі

На чемпіонаті світу з фехтування, що проходив у серпні, Харлан вперше в кар'єрі завоювала золото в особистому заліку. Раніше в індивідуальних змаганнях вона перемагала тільки на чемпіонаті Європи. У складі збірної України шаблістка також тріумфувала на Олімпіаді-2008 та на чемпіонаті світу в командних змаганнях.

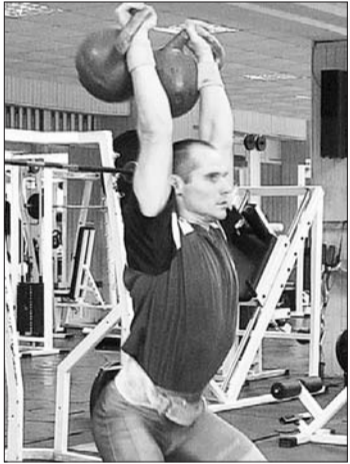
Крім Ольги Харлан, нагороди FIE отримають шпажисти Ана Марія Бранза (Румунія) і Рубен Лімардо Гаскон (Венесуела), рапіристи Аріанна Ерріго (Італія) і Андреа Кассара (Італія), а також російський шабліст Веніамін Решетніков. Медалі вручатимуть спортсменам 29 листопада в Парижі в ході конгресу FIE, приуроченому до 100-річчя цієї організації.

ПЕРЕМОГИ АРМІЙЦІВ

Чергове визнання в гирьовому спорті

На чемпіонаті світу з гирьового спорту, що проходив в російському місті Тюмень, представник Навчально-спортивної бази літніх видів спорту Міністерства оборони України капітан Володимир Андрейчук виборов "срібло".

Участь у цих змаганнях взяла понад двісті спортсменів з 22 країн світу. Три дні йшла безкомпромісна боротьба за медалі, на помостах панувала жорстка конкуренція, завдяки якій спортсмени ставили нові світові рекорди.

Володимир здобув срібну нагороду в класичному двоборстві у ваговій категорії до 68 кг: поштовх двох 32 кг гир - 103 підйомів, ривок 32 кг гирі - 155 підйомів, сума двоборства - 180,5 очка.

Варто зазначити, що збірна команда України виборола також I місце в командній естафеті та II – у підсумковому загальнокомандному заліку.

КУБОК СВІТУ

Фортуна на боці наших біатлоністів

У шведському Остерсунді в першій гонці Кубка світу - змішаній естафеті - збірна України з біатлону завоювала третє місце.

Українська четвірка у складі Валентини Семеренко, Олени Підгрушної, Сергія Семенова і Андрія Дериземлі прекрасно впоралася з несприятливими погодними умовами і завоювала бронзовий комплект нагород. Хоча наші співвітчизники і фінішували четвертими – все одно потрапили в трійку призерів. Медалі українцям подарував лідер французької збірної Мартен Фуркад. Він повністю провалив етап, не використавши додатковий патрон на стрільбищі. За це, вже на фініші, на збірну Франції наклали двохвилинний штраф, що і підняло

Україну на третю сходинку.

- Ми вже збиралися йти до подіуму, коли підійшов Сергій Семенов і сказав, що Фуркаду повинні додати дві хвилини, і ми можемо стати третіми. І поки йшли до стрільбища, по дорозі спортсмени з різних команд вітали нас з призовим місцем. Ми йшли і молилися, щоб знову нічого не поміяли.

Звичайно, це якоюсь мірою несподіванка, але несподіванка дуже приємна. При тому, що і пробігти могли краще, і стріляти ми повинні були точніше. І при всьому цьому стали третіми, і дуже щасливі. Фортуна сьогодні явно була на нашому боці, - поділилася враженнями біатлоністка Олена Підгрушна.

Волейбольне срібло українських миротворців

Збірна команда 18-го окремого вертолітного загону Місії ООН зі стабілізації у ДР Конго в напруженій боротьбі посіла почесне друге місце у багатонаціональному турнірі з волейболу, що проводився у місті Гома.

Ще за декілька тижнів до змагань, рішенням командира національного контингенту льотчика-снайпера полковника Андрія Когута, на щоденних заняттях з фізичної підготовки пройшли волейбольні змагання між підрозділами контингенту, на яких визначили кращих гравців для української збірної. Сильними учасниками показали себе гравці управління, вертолітних ланок, інженерно-авіаційної служби, взводу охорони загону, які і склали основу збірної, а капітаном обрали льотчика 3 класу майора Миколу Лихацького.

місцевого університету та єгипетського контингенту і показали непогані результати.

Цього року рішенням одного з організаторів турніру – інспектора Місії ООН у ДР Конго Хав'єра Лопеса ігри проводились на те-

Багатонаціональні волейбольні турніри щорічно організовує штаб Місії ООН у місті Гома. Минулого року першість вибороли українці. Взагалі ж волейбол як вид спорту досить популярний серед миротворців. Фактично у кожному таборі є обладнаний майданчик та зіграна команда. Українці 3-ї ротації вже проводили товариські матчі з командами

роторії Уругвайського військового контингенту. Тут протягом вихідних на двох волейбольних майданчиках представники 12 команд виборювали чемпіонські титули. У змаганнях, окрім українців, взяли участь військовослужбовці індійського, уругвайського, єгипетського, південно-африканського контингентів, збірна команда цивільних працівників

НАШІ В КОНГО

Волейбольне срібло українських миротворців

Місії ООН та неурядових гуманітарних організацій з міста Гома. Цікаво, що уругвайський та південно-африканський контингенти, окрім чоловічих, збірли і жіночі команди, які змагались між собою.

У перший день українці вперше в грі проти збірної працівників Місії та єгипетського контингенту вибороли собі місце у півфіналі.

На другий день наша команда у першій грі зустрілась з гравцями з індійського військового госпіталю. За сумою двох ігор українці перемогли. Шалена підтримка українських вболівальників стала додатковим стимулом гравцям команди. На фінал у сусідній табір приїхали усі військовослужбовці контингенту, хто не задіяний у чергуванні та забезпеченні польотів. Жовто-блакитні прапори, національна музика, барабани справили незабутнє враження на колег з Місії.

У фінальній грі з індійською командою військової поліції у першій грі українська команда поступилась з рахунком 25-18, а у другій перемогла 25-21. У третій грі на тай-бреку індуси перемогли з мінімальним відривом 25-20.

У дружній, спортивній атмосфері учасники змагань провели урочисте нагородження переможців призами і почесними грамотами.

Анатолій Стельмах.

ПРОФЕСІЙНИЙ БОКС

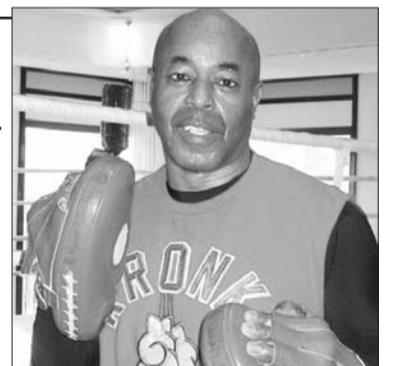
Усик працюватиме з тренером Кличка

Чемпіон світу та Олімпійських ігор-2012 з боксу, який нині виступає на професійному ринзі, українець Олександр Усик буде працювати з тренером Володимира Кличка американцем Джеймсом Алі Баширом.

Він – другий тренер чемпіона світу за трьома престижними версіями в суперважкій вазі українця Володимира Кличка. Нещодавно Усик провів кілька тренувань з Баширом, після чого прийняв рішення вибрати його своїм наставником.

Американський фахівець, у свою чергу, заявив, що він дуже радий цій співпраці. І на запитання, чи готовий він переїхати до України аби працювати зі своїм новим підопічним, відповів:

– В Україні? Та заради роботи з

Усиком я готовий приїхати хоч на Місяць! Чому? Та тому, що ми з ним дуже швидко знайшли спільну мову, а взаєморозуміння в магазині не купиш. Він розумний, кмітливий хлопець з дуже сильним характером. Його шлях до чемпіонства буде не таким довгим, як у інших, найважливіше для нього – отримати досвід професійних боїв і якісних спаринг-партнерів. Такі бійці, як Олександр, нечасто з'являються в боксі, це справжній діамант! – заявив Башир.

Сторінку підготував Владислав Дем'яненко.

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію
видання: КВ 17301-6071ПР від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс 22242.
Газета видається з 27.08.1999 р.
ВІДДРУКОВАНО У
ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед".
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів.
Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на "Крила України" обов'язкове.

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця,
вул. Червоноармійська, 105
тел: 067-587-02-96,
0432-59-62-26,
факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса:
kula_ukr@ps.mil.gov.ua
kula_ukr@ukr.net

Головний редактор
М. ПОПЛАВСЬКИЙ
Заст. головного редактора: С. Клименко.
Відповідальний секретар: О.Олександрович.
Дизайн та верстка: Н. Ярмілко.
Літературний редактор: О. Уретій.
Тир. 20370 Зам. № 132245.
Перший редактор Сергій Свенцицький

16 Крила України

У ХВИЛИНУ ДОЗВІЛЛЯ

	Ріка на Далекому Сході	Древлянський князь	Англійське ячмінне пиво	Ліричний твір сумного характеру	Історична область в Румунії
		Комуна у Франції		Міський голова	Супутник Юпітера
			Столиця Мадагаскару		
		Танцювальний крок	Пімавапа	Жіноче ім'я	Видатний радянський вчений, полярник
	Місто в Іраку	Грецьке чоловіче ім'я	Перший радянський фільм жахів	Муза поезії кохання	Львів'янка на російській естраді
			Радянський важкий танк		
Бунт, заколот (заст.)	Марка автомобіля		Чеський футболіст		Світова мережа готелів
Мандрівний співець у давній Греції	Частина ударного механізму	Гармата МТ-12			
Американський актор	Штат США		Багаторічний морський лід		
Індійський жіночий одяг	Міфологічний "льотчик"	Проміха, помилка	Велика хижа морська риба		
		Вилон, вилонення	Острів в Індійському океані	Едем	Вапняна бурялька у печері
"Брама" у транспортного літака					Кондитерський виріб
Плазун із твору Р.Кіплінга			Ім'я китайського вождя		Марка вертольота
					

ЦІКАВО

В Італії нагородили українського вундеркінда

Дев'ятирічного Віталія Нечаєва із Черкащини визнали абсолютним переможцем міжнародної премії для талановитої молоді й надали стипендію для навчання. Школяра зі Звенигородки в Італії вітали оваціями у престижному Папському університеті "Урбаніана".

У Римі організатори міжнародної премії "Джузеппе Шакка" відзначили українського школяра за надприродний хист до навчання і феноменальну пам'ять. Відповідальний секретар премії Василіки Бафатакі вважає Віталія геніальною дитиною, якій потрібна підтримка і допомога, повідомляє "Радіо Свобода".

"Мене вразив факт, я буквально відчула мурашки по шкірі, коли у Ватиканських музеях, перед Сикстинською капелюю перекладач звернув увагу хлопчика на настінні фрески, вказавши автора, і Віталій відразу розказав історію цих фресок. Отож, це геніальна дитина, сьогодні ми вшануємо його здібності, і ми повинні йому допомогти, і будемо намагатися бути поруч із ним завжди", – зазначила Бафатакі.

Посольство України при Святому престолі, зі свого боку, вручило маленькому генію почесну грамоту за цінний внесок у поширення позитивного образу України у світі.

"Стосовно цієї стипендії, то я поки що не знаю, як я нею розпоряджатимуся. Є багато планів, думаю, передусім, ці гроші підуть на моє навчання, на моє просування вперед", – поділився планами школяр зі Звенигородки.

Власне, навчання, а саме книжки різної тематики і є основним зацікавленням хлопчика, як розповідає мама Ольга Нечаєва. За її словами, сина не приваблюють спортивні секції чи інші задоволення одностайності. А щодо мрії про майбутній фах хлопчик чітко відповідає: "Я ще не визначився стосовно професії".

Додамо, Віталій Нечаєв прочитав кілька лекцій з історії України студентам Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. За надзвичайні інтелектуальні здібності два роки тому він став лауреатом української національної премії "Гордість країни".

А ще Віталій почав писати книгу з історії. Інші науки його захоплюють не менше. У той час, як однолітки слухали казки, він вже читав книги з астрономії та географії.

Дивно, але до трьох років Віталій Нечаєв уперто мовчав. Рідні не на жарт хвилювалися і вже думали звернутися до лікаря, але одного разу малюк узяв до рук газету і почав читати її вголос.

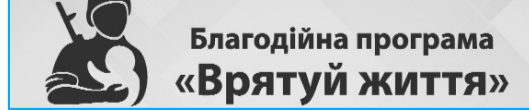
Наталія Ярміко. "Крила України".

ВІДПОВІДІ НА СКАНВОРД В №47

	Х	А	Р	Т	Л	І	В	Л	У	А	З	У	Б
	А	Б	О	Б	А	В	А	Р	О	Н	Л		
	Н	А	Б	О	Б	А	В	А	Р	О	Н	Л	
	Ж	К	К	Р	О	Н	А	О					
	Л	А	Р	О	Ш	Ф	У	К	О	А	Т	І	В
	І	Р	А	О	Р	А	З	Н	А	В	У	Р	
	О												
	Н	О	Р	О	Т								
	Й	Е	Р	О	С								
	А	М	О	Й	О								
	Т	М	О	А									
	Н	Я											
	И	Н	О	Р	Р	І	С						
	И	Т	Н	А									
	М	І	Г	А	В	О	К	Ю	Д	Р	О	М	
	М	Л	А	М	А								
	М	Л	І	А	Р	А							
	М	А	Н	І	Р	Б	Я	О	Н				

ФОНД ЗАХИСНИК ВІТЧИЗНИ – РЯТІВНИК

Під патронатом Міністра оборони України П. В. Лебедева

Благодійна програма «Врятуй життя»

Фонд захисник Вітчизни – Рятівник акумулює кошти жертводавців (фізичних осіб та організацій) і направляє їх на порятунок військовослужбовцям або членам їхніх сімей, які потребують невідкладної допомоги, чиє життя знаходиться під загрозою. Контроль за використанням коштів здійснюється представниками громадськості та лікарями медичних установ.

Перелік необхідних документів:

Заява на отримання матеріальної допомоги із зазначенням ПІБ, дати народження, контактних даних отримувача допомоги, обґрунтування необхідності отримання матеріальної допомоги та відсутності матеріальної можливості самостійно оплатити витрати на лікування; Копія висновку лікувального закладу (діагноз хвороби), інформація про доходи сім'ї.

Перерахунок матеріальної допомоги здійснюється в безготівковій формі.

Щоб отримати допомогу, звертайтеся за телефоном (098) 709 62 20 або за адресою: Україна 01021 м.Київ вул. Грушевського, 30/1

Реквізити Фонду: АТ "СВРОВАЗБАНК" в м. Києві, МФО 380430 Код ЄДРПОУ 38650656, р/р № 2600130121634

АВТОДРОМ

Qashqai

особливого формату

З нагоди початку складання нового покоління кросовера Qashqai, Nissan розробив лімітовану серію машини під назвою Premier Limited Edition.

Авто створене на базі моделі в найбільш багатій комплектації Tekna. На приналежність машини до лімітованої серії вказують біксенонова головна оптика зі світлодіодними ходовими вогнями, 19-дюймові легкосплавні диски і хромовані деталі екстер'єру. Кузов фарбуватимуть в один з чотирьох кольорів: білий Pearl White, фіолетовий Night Shade, чорний Metallic Black і червоний Metallic Red.

В інтер'єрі зміни зводяться до появи декоративних накладок на пороги з написом Premier Limited Edition, пам'ятної таблички з порядковим номером автомобіля і сидінь з комбінованою обшивкою (шкіра/алькан-

тара). У штатне оснащення "паркетника" включені скляний панорамний дах і мультимедійний комплекс NissanConnect.

Повнопривідний Nissan Qashqai Premier Limited Edition укомплектований 1.6-літровим дизельним двигуном потужністю 130 к.с., який доступний як з механічною коробкою передач, так і з безступінчатим варіатором.

Тираж позашляховика буде обмежений 2007 екземплярами (саме в 2007 році надійшов у продаж Qashqai першого покоління). Всі автомобілі японської компанії розраховує реалізувати до 31 грудня.

За матеріалами: autonews.com

Ракушняк Кримський

Бесплатная доставка по Украине тел.: (096) 00-00-884; (095) 00-00-884